

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

L 204

Magyar nyelvű kiadás

Jogszabályok

49. évfolyam
2006. július 26.

Tartalom

I Kötelezően közzéteendő jogi aktusok

- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2006/EK rendelete (2006. július 5.) a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól ⁽¹⁾ 1
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/52/EK irányelve (2006. július 5.) a színezékeken és édesítőszereken kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló 95/2/EK irányelv és az élelmiszerekben felhasználandó édesítőszerekről szóló 94/35/EK irányelv módosításáról 10
- ★ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (átdolgozott szöveg) 23

⁽¹⁾ EGT vonatkozású szöveg.

I

(Kötelezően közzéteendő jogi aktusok)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1107/2006/EK RENDELETE

(2006. július 5.)

a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól

(EGT vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 80. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A légi szolgáltatások egységes piacának valamennyi polgár javát kell szolgálnia. Ezért a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek számára biztosítani kell a légi közlekedéshez való, más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférést, függetlenül attól, hogy a csökkent mozgásképességet fogyatékoságuk, koruk vagy bármely más tényező okozza. A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeket a többi polgárhoz hasonlóan megilleti a szabad mozgáshoz, a választás szabadságához és a megkülönböztetésmentes bánásmódhoz való jog. Ez a légi közlekedésre éppúgy érvényes, mint az élet egyéb területeire.
- (2) Ennek megfelelően gondoskodni kell a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek szállításáról, és – a jogszabályban meghatározott, biztonsági indokok kivételével – nem szabad szállításukat megtagadni fogyatékoságuk, illetve mozgásképtelenségük okán. A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utas helyfoglalásának kiadását megelőzően a légi fuvarozóknak, képviselőiknek és az utazásszervezőknek lehetőségeikhez mérten mindent meg kell tenniük, hogy meggyőződjenek arról, fennáll-e olyan biztonsági ok, amely meggátolná, hogy az érintett utasok számára az adott járaton helyet biztosítsanak.

- (3) Ez a rendelet nem érinti az utasokat megillető egyéb jogokat, amelyeket a közösségi jog, különösen a szervezett utazási formákról szóló, 1990. június 13-i 90/314/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾, valamint a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ állapított meg. Amennyiben egyazon esemény bekövetkezte folytán az utas a fenti jogszabályok bármelyike és e rendelet alapján egyaránt jogosulttá válik visszatérítésre vagy átfoglalásra, az érintett személy e jogát csak egyszer gyakorolhatja, saját választása szerint.

- (4) Annak érdekében, hogy biztosítható legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek más polgárok lehetőségeivel összehasonlítható hozzáférése a légi közlekedéshez, a repülőtereken és a repülőgépek fedélzetén a szükséges szüllyzet és felszerelés biztosítása révén segíteni kell őket sajátos szükségleteik kielégítésében. A társadalmi beilleszkedés elősegítése érdekében ehhez a segítséghez az érintett személyeknek tovább díj megfizetése nélkül kell hozzájutniuk.

- (5) A Szerződés hatálya tartozó tagállami területen található repülőtereken nyújtandó segítségnek többek között lehetővé kell tennie, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek a repülőtér egy kijelölt érkezési pontjáról eljussanak a repülőgépig, továbbá a repülőgéptől eljussanak a repülőtér egy kijelölt távozási pontjára, beleértve a be- és kiszállást is. Ilyen pontokat kell kialakítani legalább a terminálpépületek főbejáratánál, az utasfelvételi pultoknál, a vasút-, helyiérdekű vasút-, földalatti-, busz- és taxiállomásokon és más kiszállási pontokon, valamint a repülőtéri autóparkolóknál. A segítségnyújtást úgy kell megszervezni, hogy a fennakadások és a késlekedések kizárhatók legyenek, miközben gondoskodni kell a Közösségen belüli, az igénybe vett repülőtértől és légi fuvarozótól függetlenül magas színvonalú, egységes szolgáltatásról és az erőforrások lehető leghatékonyabb kihasználásáról.

⁽¹⁾ HL C 24., 2006.1.31., 12. o.⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. december 15-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2006. június 9-i határozata.⁽³⁾ HL L 158., 1990.6.23., 59. o.⁽⁴⁾ HL L 46., 2004.2.17., 1. o.

- (6) E célok elérése érdekében a repülőtéren a magas színvonalú segítségnyújtás biztosítása egy központi szerv feladata kell, hogy legyen. Mivel a repülőtér vezetése a repülőtér teljes területén központi szerepet játszik a szolgáltatások biztosításában, ezt az általános feladatot is neki kell ellátnia.
- (7) A repülőtér vezetése maga is biztosíthatja a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtást. Ennek alternatívájaként, tekintettel egyes utazásszervezők és légi fuvarozók múltban játszott pozitív szerepére, a vezetés harmadik feleket is megbízhat e segítségnyújtás biztosításával, a vonatkozó közösségi jogszabályok alkalmazásának sérelme nélkül, beleértve a közbeszerzésre vonatkozó jogszabályokat is.
- (8) A segítségnyújtást úgy kell finanszírozni, hogy annak terhe egyenlően oszoljon meg a repülőteret használó valamennyi utas között, és elkerülhető legyen a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek szállításában való ellenérdekeltség. A finanszírozás legalkalmasabb módjának az látszik, ha a repülőteret használó légi fuvarozók a repülőtérrre érkező és az onnan induló utasaik számával arányos mértékű díjat fizetnek.
- (9) Annak érdekében, hogy a légi fuvarozóknak felszámított díjak arányosak legyenek a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyeknek nyújtott segítséggel, és hogy e díjakat ne fordíthassák a repülőtér vezetése által nem e segítségnyújtással összefüggésben végzett egyéb tevékenységek finanszírozására, a díjakat teljesen átlátható módon kell meghatározni és alkalmazni. Ennek megfelelően a közösségi repülőterek földi kiszolgálási piacára való bejutásról szóló, 1996. október 15-i 96/67/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾, és különösen a számvitel elkülönítéséről szóló rendelkezések alkalmazandók minden olyan esetben, amikor e rendelettel ez nem ellentétes.
- (10) A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeket megillető segítségnyújtás és a személyzeti képzés megszervezése során a repülőterek és a légi fuvarozók figyelembe kell, hogy vegyék az Európai Polgári Repülési Konferencia (ECAC) 30. dokumentuma I. részének 5. szakaszát és az ahhoz kapcsolódó mellékleteket, különösen a csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexet, amelyet e rendelet elfogadása időpontjában az említett dokumentum J. melléklete tartalmaz.
- (11) Az új repülőterek és terminálok tervezésével, illetve a meglévők nagyszabású átalakításával kapcsolatos döntések meghozatala során a repülőtér vezetésének lehetőség szerint figyelembe kell vennie a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeit. Hasonlóképpen, amennyire lehetséges, a légi fuvarozóknak is figyelembe kell venniük az ilyen utasok igényeit az új vagy újonnan átalakítandó repülőgépek tervezésével kapcsolatos döntések meghozatala során.
- (12) Szigorúan be kell tartani a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽²⁾ annak érdekében, hogy biztosított legyen a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek magánéletének tiszteletben tartása, valamint az, hogy a kért információ kizárólag az e rendeletben megállapított segítségnyújtási kötelezettség teljesítésére korlátozódjon, és azt ne használják fel a szolgáltatást kérő utasok ellen.
- (13) A légi járműveken utazóknak nyújtott valamennyi információt olyan alternatív formákban is biztosítani kell, amely a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű utasok számára is érthető, és azokat közölni kell legalább olyan nyelveken, mint a többi utas rendelkezésére bocsátott információt.
- (14) Ha a repülőtérrre érkezés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekes székek, vagy egyéb, mozgást segítő berendezések vagy segítő eszközök elvesznek vagy megromolnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, a nemzeti, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal összhangban.
- (15) A tagállamoknak felügyelniük és biztosítaniuk kell e rendelet teljesítését, és ki kell jelölniük egy megfelelő szervet a végrehajtással összefüggő feladatok ellátására. Ez a felügyeleti kötelezettség nem érinti a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű utasok azon jogát, hogy jogorvoslatért a nemzeti jog szerint bírósághoz forduljanak.
- (16) Fontos, hogy az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendelet megsértették, felhívhatja a repülőtér vezetése, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozó figyelmét az ügyre. Ha panaszára a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy nem talál kielégítő megoldást, akkor lehetőséget kell biztosítani, hogy panaszt tehesen az érintett tagállam által e célra kijelölt szervnél vagy szerveknél.
- (17) Repülőtérrre segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a repülőtér helye szerinti tagállam által e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez kell fordulni. Légi fuvarozó által nyújtott segítségnyújtásra vonatkozó panasszal a légi fuvarozó működési engedélyét kiadó tagállam által e rendelet végrehajtására kijelölt szervhez vagy szervekhez kell fordulni.

⁽¹⁾ HL L 272., 1996.10.25., 36. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 281., 1995.11.23., 31. o. Az 1882/2003/EK rendelettel módosított irányelv.

- (18) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az e rendelet megszegése esetén alkalmazandó szankciókat, és biztosítaniuk kell a szankciók alkalmazását. A szankcióknak – amelyek magukban foglalhatják az érintett személy számára fizetendő kártérítés elrendelését is – hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.
- (19) Mivel e rendelet céljait – nevezetesen a tagállamok mindegyikében nyújtandó magas színvonalú és egységes védelmet és segítséget, valamint annak biztosítását, hogy az egységes piacon a gazdasági szereplők összehangolt feltételek között működjenek – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az intézkedés terjedelme vagy hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően e rendelet nem lépi túl az említett célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (20) E rendelet tiszteletben tartja azokat az alapvető jogokat és megfelel azoknak az alapelveknek, amelyeket különösen az Európai Unió alapjogi chartája állapít meg.
- (21) A gibraltári repülőtér használatát érintő fokozottabb együttműködésre vonatkozó szabályokról megállapodás született Londonban 1987. december 2-án a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság között a két ország külügyminiszterei által kiadott közös nyilatkozat formájában. E szabályok gyakorlati alkalmazása azonban még várat magára,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Cél és hatály

- (1) Ez a rendelet szabályokat állapít meg annak érdekében, hogy a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek védettek legyenek a hátrányos megkülönböztetéssel szemben, és biztosított legyen számukra a megfelelő segítségnyújtás.
- (2) E rendelet rendelkezéseit azokra a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyekre kell alkalmazni, akik kereskedelmi légi utasszállítást vesznek igénybe vagy szándékoznak igénybe venni repülőtéri indulás, átszállás vagy érkezés esetén, amennyiben a repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.
- (3) A 3., 4. és 10. cikket akkor is alkalmazni kell, ha az utas harmadik országban található repülőtérrel utazik a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található repülőtérre, amennyiben az üzemeltető légi fuvarozó közösségi légi fuvarozó.

- (4) Ez a rendelet nem érinti az utasok azon jogait, amelyeket a 90/314/EGK irányelv, valamint a 261/2004/EK rendelet állapít meg.
- (5) Amennyiben e rendelet rendelkezései ellentétesek a 96/67/EK irányelv rendelkezéseivel, e rendeletet kell alkalmazni.
- (6) E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazása nem sértheti a Spanyol Királyság, illetve az Egyesült Királyság jogi álláspontját a repülőtér is magában foglaló terület feletti szuverenitással kapcsolatos jogvitával kapcsolatban.
- (7) E rendeletnek a gibraltári repülőtérre való alkalmazását a Spanyol Királyság és az Egyesült Királyság külügyminiszterei által 1987. december 2-án kiadott közös nyilatkozatban foglalt szabályok alkalmazásáig fel kell függeszteni. Spanyolország és az Egyesült Királyság kormánya tájékoztatja a Tanácsot az említett szabályok alkalmazása megkezdésének időpontjáról.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy”: bármely személy, akinek mozgásképessége a közlekedés során bármilyen fizikai (érzék- vagy mozgásszervi, állandó vagy időleges) fogyatékoság, értelmi fogyatékoság vagy sérülés, vagy más fogyatékosághoz vezető ok, illetve kor miatt korlátozott, és akinek helyzete kellő figyelmet igényel, és szükségessé teszi az összes utas rendelkezésére álló szolgáltatás hozzáigazítását az érintett személy egyéni igényeihez;
- b) „légi fuvarozó”: érvényes működési engedéllyel rendelkező légi közlekedési vállalkozás;
- c) „üzemeltető légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely egy utassal vagy az utassal szerződéses jogviszonyban álló más jogi vagy természetes személlyel kötött szerződés szerint repülést végrehajt, vagy végrehajtani szándékozik;
- d) „közösségi légi fuvarozó”: olyan légi fuvarozó, amely a légi fuvarozók engedélyezéséről szóló, 1992. július 23-i 2407/92/EGK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ értelmében valamely tagállam által megadott érvényes működési engedéllyel rendelkezik;
- e) „utazásszervező”: a légi fuvarozó kivételével a 90/314/EGK irányelv 2. cikkének 2. és 3. pontja szerinti szervező vagy közvetítő;
- f) „a repülőtér vezetése” vagy „a vezetés”: az a szerv, amelynek a nemzeti jogszabályok alapján feladata különösen a repülőtéri létesítmények igazgatása és kezelése, és a repülőtéren vagy repülőtérrendszeren belül jelen lévő különféle üzemeltetők tevékenységeinek összehangolása, valamint ellenőrzése;

⁽¹⁾ HL L 240., 1992.8.24., 1. o.

- g) „a repülőtér használója”: minden olyan természetes vagy jogi személy, akinek, illetve amelynek feladata légi közlekedés útján utasok fuvarozása a kérdéses repülőtérre vagy repülőtéréről;
- h) „a repülőtér használóinak bizottsága”: a repülőtér használói vagy az azokat képviselő szervezetek képviselőiből álló bizottság;
- i) „helyfoglalás”: az a tény, hogy az utasnak jegye vagy más olyan igazolása van, amely jelzi, hogy a helyfoglalást a légi fuvarozó vagy az utazásszervező elfogadta, és nyilvántartásba vette;
- j) „repülőtér”: bármely földterület, amelyet kimondottan repülőgépek leszállására, felszállására, és repülőgépekkel végzett manőverezésre alakítottak ki, beleértve az olyan kapcsolódó létesítményeket, amelyekre e műveletek végzéséhez a repülőgépek forgalma és kiszolgálása során szükség lehet, beleértve a kereskedelmi légi közlekedés kiszolgálásához szükséges létesítményeket;
- k) „repülőtéri autóparkoló”: a repülőteret használó utasok közvetlen használatára kialakított, a repülőtér körzetében lévő, vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alá tartozó autóparkoló;
- l) „kereskedelmi célú légi utasszállítás”: a légi fuvarozó által önállóan vagy csomag részeként, ellenérték fejében, a nyilvánosság számára ajánlott menetrend szerinti vagy nem menetrend szerinti légi utasszállításra irányuló szolgálat.

3. cikk

A szállítás megtagadásának tilalma

A légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező fogyatékoság vagy csökkent mozgásképesség okán nem tagadhatja meg:

- a) helyfoglalás kiadását olyan repülőjáratra, amely az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérrel indul vagy oda érkezik;
- b) fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítását ilyen repülőtéren, amennyiben az érintett személy érvényes jeggyel és helyfoglalással rendelkezik.

4. cikk

Eltérések, különös feltételek és tájékoztatás

(1) A 3. cikk rendelkezéseitől eltérve a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező az alábbi esetekben megtagadhatja fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy számára helyfoglalás kiadását vagy e személy beszállítását a fogyatékoság vagy csökkent mozgásképesség indokával:

- a) amennyiben ez nemzetközi, közösségi vagy nemzeti jog által vagy az érintett légi fuvarozó légi fuvarozási engedélyét kiállító hatóság által előírt biztonsági követelmények teljesítése érdekében szükséges;

- b) ha a repülőgép vagy ajtóinak mérete következtében a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy beszállítása vagy szállítása fizikailag lehetetlen.

Amennyiben a helyfoglalás elutasításának alapja az első albekezdés a) vagy b) pontja szerinti indok, a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező a lehetséges mértékben mindent meg kell, hogy tegyen azért, hogy az érintett személy számára elfogadható alternatív lehetőséget ajánljon fel.

Az olyan fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy számára, akinek beszállítását fogyatékosága vagy csökkent mozgásképessége miatt tagadták meg – valamint e személy e cikk (2) bekezdése szerinti kísérője számára –, a 261/2004/EK rendelet 8. cikke értelmében a jegy árának visszatérítését vagy átfoglalást kell felajánlani. A visszaszállítás vagy átfoglalás közötti választás joga valamennyi biztonsági követelmény teljesülésétől függően gyakorolható.

(2) Az (1) bekezdés első albekezdésének a) pontjában foglaltakkal azonos feltételek mellett a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező előírhatja, hogy a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt az utazás során másik személy kísérje, aki képes a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyt igényei szerint segíteni.

(3) A légi fuvarozó vagy képviselője köteles – érthető formában és legalább azokon a nyelveken, amelyeken a többi utassal közölték az információt – közzétenni a fogyatékkal élő személyek és a csökkent mozgásképességű személyek fuvarozása során alkalmazott biztonsági szabályokat, valamint a fuvarozásukra vagy mozgást segítő berendezéseik fuvarozására vonatkozó, a repülőgép mérete miatt szükséges korlátozásokat. Az utazásszervező ezeket a biztonsági szabályokat és korlátozásokat köteles rendelkezésre bocsátani mindazon repülőjáratok vonatkozásában, amelyek az általa szervezett, értékesített vagy értékesítésre felkínált szervezett utazási formákban szerepelnek.

(4) Ha a légi fuvarozó, a képviselője vagy az utazásszervező az (1) vagy (2) bekezdésben foglalt lehetőséggel, akkor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt haladéktalanul tájékoztatnia kell ennek indokáról. Kérésre a légi fuvarozó, képviselője vagy az utazásszervező a kérést követő öt munkanapon belül köteles a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt írásban tájékoztatni ezen indokokról.

5. cikk

Az érkezési és távozási pontok kijelölése

(1) A repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeket képviselő érintett szervezetekkel együttműködve a repülőtér vezetése a helyi adottságok figyelembevételével a repülőtér területén belül vagy a repülőtér vezetésének közvetlen ellenőrzése alatt álló helyen, mind a terminálpályaikon belül, mind azokon kívül

kijelöli azokat az érkezési és távozási pontokat, amelyeken a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek nehézség nélkül bejelenthetik érkezésüket a repülőtérré, és kérhetik a segítségnyújtást.

(2) Az (1) bekezdésben említett érkezési és távozási pontokat megfelelő jelzéssel kell ellátni, és azoknak – érthető formában – alapvető információval kell szolgálniuk a repülőtérről.

6. cikk

Az információk továbbítása

(1) A légi fuvarozók, képviselőik és az utazásszervezők kötelesek minden szükséges intézkedést megtenni annak érdekében, hogy a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található valamennyi értékesítési pontjukon – beleértve a telefonos és internetes értékesítést is – fogadják a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyek segítségnyújtási igényeire vonatkozó bejelentéseket.

(2) Ha a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező segítségnyújtási igényre vonatkozó bejelentést kap a repülőjárat közzétett indulási időpontja előtt 48 órán belül, a vonatkozó információt a járat közzétett indulási időpontja előtt legalább 36 órával továbbítja a következőknek:

- a) az indulási, érkezési és átszállási repülőterek vezetésének; valamint
- b) az üzemeltető légi fuvarozó részére, ha a helyfoglalás nem az adott légi fuvarozónál történt, kivéve, ha az üzemeltető légi fuvarozó adatai nem ismertek a bejelentés időpontjában, amely esetben az információt az első lehetséges alkalommal továbbítani kell.

(3) A (2) bekezdésen kívüli egyéb esetekben a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező a lehető leghamarabb továbbítja az információkat.

(4) A repülőjárat indulását követően az üzemeltető légi fuvarozó a lehető leghamarabb tájékoztatja a rendeltetési repülőtér vezetését az adott járaton utazó, I. mellékletben meghatározott segítségre igényt tartó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek számáról és a kért segítség jellegéről, amennyiben a rendeltetési repülőtér a Szerződés hatálya alá tartozó tagállami területen található.

7. cikk

Repülőtéri segítségnyújtáshoz való jog

(1) Amikor a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy légi úton való utazás céljából megérkezik a repülőtérré, a repülőtér vezetése köteles gondoskodni az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáról oly módon, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik, amennyiben az érintett személy bejelentette segítségnyújtással kapcsolatos egyéni igényeit az érintett légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező részére legalább a repülőjárat közzétett indulási időpontja előtt

48 órával. Amennyiben az oda- és visszaútra vonatkozó szerződést ugyanazon légi fuvarozónál kötötték, a bejelentés kiterjed a visszautazáshoz igénybe vett járatra is.

(2) Amikor elismert vezetőkutya használatára van szükség, a kutyanak is helyet kell biztosítani, amennyiben erről értesítették a légi fuvarozót, annak képviselőjét vagy az utazásszervezőt a vezetőkutya repülőgépeken történő szállítására alkalmazandó nemzeti előírásoknak megfelelően, ha ilyen előírások léteznek.

(3) Az (1) bekezdés szerinti bejelentés hiányában a repülőtér vezetése köteles minden ésszerűen elvárható lépést megtenni annak érdekében, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik.

(4) Az (1) bekezdés rendelkezéseit abban az esetben kell alkalmazni, ha:

- a) az érintett személy bejelentkezik utasfelvételre:
 - i. a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (akár elektronikus úton) megjelölt időpontban; vagy
 - ii. megjelölt időpont hiányában legalább egy órával a közzétett indulási időpont előtt;
- vagy
- b) az érintett személy megérkezik az 5. cikkel összhangban kijelölt pontra a repülőtér határán belül:
 - i. a légi fuvarozó, annak képviselője vagy az utazásszervező által előre és írásban (akár elektronikus úton) megjelölt időpontban; vagy
 - ii. megjelölt időpont hiányában legalább két órával a közzétett indulási időpont előtt.

(5) Ha a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy átszáll egy olyan repülőtéren, amelyre e rendelet vonatkozik, vagy a légi fuvarozó vagy az utazásszervező másik repülőjáratra irányítja át arról a repülőjáratról, amelyre helyfoglalással rendelkezik, a repülőtér vezetése felelős azért, hogy az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtást oly módon biztosítsa, hogy az érintett személy felszállhasson arra a repülőjáratra, amelyre helyfoglalással rendelkezik.

(6) A fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személynek az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérré légi úton történő érkezésekor a repülőtér vezetése felelős az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáért oly módon, hogy az érintett személy eljuthasson az 5. cikkben meghatározott repülőtéri távozási pontra.

(7) A segítségnyújtásnak a lehető legteljesebb mértékben meg kell felelnie az utas egyéni igényeinek.

8. cikk

A repülőtéri segítségnyújtásért való felelősség

(1) A repülőtér vezetése felelős az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás biztosításáért, anélkül hogy további díjat számolna fel a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek számára.

(2) A vezetés maga is biztosíthat ilyen segítségnyújtást. Ehelyett lehetősége van arra is, hogy – a hatáskörén belül és minden esetben a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményekkel összhangban – egy vagy több másik féllel szerződjön a segítségnyújtás biztosítása érdekében. A repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül – amennyiben ilyen bizottság létezik –, a vezetés saját kezdeményezésére vagy kérelem alapján – így például valamely légi fuvarozó kérelme alapján – köthet ilyen szerződést, figyelembe véve az érintett repülőtéren meglévő szolgáltatásokat. Az ilyen irányú kérelem elutasítását a vezetésnek írásban indokolnia kell.

(3) A repülőtér vezetése e segítségnyújtás finanszírozására megkülönböztetésmentesen külön díjat róhat ki a repülőtér használóira.

(4) E külön díjnak ésszerűnek, költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét a repülőtér vezetése a repülőtér használóival együttműködve, a repülőtér használóinak bizottságán – ha ilyen létezik – vagy bármilyen más megfelelő szervezeten keresztül állapítja meg. A díjat a repülőtér használói között a repülőtérről és a repülőtérről szállított teljes utasszám alapján kell felosztani.

(5) A repülőtér vezetése – a jelenlegi kereskedelmi gyakorlattal összhangban – elkülöníti a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyeknek biztosított segítségnyújtással kapcsolatos tevékenységeinek számvitelét egyéb tevékenységeinek számvitelétől.

(6) A repülőtér vezetése a repülőtér használóinak bizottságán – ha ilyen létezik –, illetve egyéb megfelelő szervezeten keresztül, a repülőtér használói, valamint a 14. cikkben említett végrehajtási szerv vagy szervek rendelkezésére bocsátja azon beszédet díjak és a felmerült kiadások könyvvizsgált éves kimutatását, amelyek a csökkent mozgásképességű, illetve fogyatékkal élő személyeknek biztosított segítségnyújtáshoz kapcsolódnak.

9. cikk

A segítségnyújtással kapcsolatos minőségi követelmények

(1) Azon repülőterek kivételével, amelyek éves kereskedelmi utasforgalma 150 000 főnél kevesebb, a repülőtér vezetése a repülőtér használóival – ha létezik, a repülőtér használóinak bizottságán keresztül –, valamint a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű utasokat képviselő szervezetekkel együttműködve meghatározza az I. mellékletben meghatározott segítségnyújtás minőségi követelményeit, és a biztosításukhoz szükséges erőforrásokat.

(2) A követelmények meghatározása során teljes mértékben figyelembe kell venni a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek közlekedésének elősegítésére vonatkozó, nemzetközileg elismert politikákat és magatartási

kódexeket, különösen az ECAC csökkent mozgásképességű személyek földi kiszolgálására vonatkozó magatartási kódexét.

(3) A repülőtér vezetése köteles közzétenni az általa meghatározott minőségi követelményeket.

(4) A légi fuvarozó és a repülőtér vezetése megállapodhat, hogy a légi fuvarozó által a repülőtérről és a repülőtérről szállított utasok számára a repülőtér vezetése az (1) bekezdésben meghatározott követelményekben előírtól magasabb színvonalú segítségnyújtást biztosít, vagy az I. mellékletben említett szolgáltatásokon túl többlétszolgáltatásokat is nyújt.

(5) Ezek finanszírozására a repülőtér vezetése a 8. cikk (3) bekezdésében említett díjon felül további díjat róhat ki a légi fuvarozóra, amelynek költségalapúnak és átláthatónak kell lennie, és mértékét az érintett légi fuvarozóval lefolytatott konzultációt követően kell meghatározni.

10. cikk

A légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtás

A légi fuvarozó az e rendelet hatálya alá tartozó repülőtérről induló, oda érkező vagy ott átszálló fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személy számára köteles minden további díj nélkül biztosítani a II. mellékletben meghatározott segítségnyújtást, amennyiben az érintett személy megfelel a 7. cikk (1), (2) és (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

11. cikk

Képzés

A légi fuvarozók és a repülőtér vezetése:

- biztosítja, hogy fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyeknek közvetlen segítséget nyújtó személyzet valamennyi tagja, beleértve az esetleges alvállalkozók által alkalmazottakat is, rendelkezzen ismeretekkel arra vonatkozóan, hogy hogyan elégíthetők ki a különböző fogyatékkal vagy mozgáskorlátozottsággal élő személyek igényei;
- képzést biztosít a fogyatékkal élők egyenjogúságáról, és a fogyatékkal kapcsolatos tudatosság növeléséről a repülőtéren dolgozó személyzetük minden olyan tagja számára, aki közvetlenül kapcsolatba kerül az utazóközönséggel;
- biztosítja, hogy a felvételt követően minden új alkalmazott részesüljön fogyatékkal kapcsolatos képzésben, valamint hogy adott esetben a személyzet tagjai ismeretfrissítő képzéseken vegyenek részt.

12. cikk

Elveszett vagy megrongálódott kerekesszékekért, valamint egyéb, mozgást segítő berendezésért és segítő eszközökért nyújtott kártérítés

Ha a repülőtéri kezelés vagy repülőgép fedélzetén történő szállítás során kerekesszékek, egyéb, mozgást segítő berendezé-

sek vagy segítő eszközök elvesznek vagy megrongálódnak, az utast, akihez ezek az eszközök tartoznak, kártérítésben kell részesíteni, összhangban a nemzetközi, közösségi és nemzeti jogi előírásokkal.

13. cikk

A kötelezettség alóli mentesülés tilalma

A fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyekkel szemben e rendelet szerint fennálló kötelezettségek nem korlátozhatók, és azok alól nem lehet mentesülni.

14. cikk

A végrehajtó szerv és feladatai

(1) Minden tagállam kijelöl egy vagy több szervet, amely a területén található repülőterekről induló és oda érkező légi járatok tekintetében felel e rendelet végrehajtásáért. Ez a szerv, illetve szervek szükség szerint meghozza azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogainak tiszteletben tartását, ideértve a 9. cikk (1) bekezdésében említett minőségi követelményeknek való megfelelést is. A tagállamok a kijelölt szervről, illetve szervekről tájékoztatják a Bizottságot.

(2) A tagállamok adott esetben előírhatják, hogy az (1) bekezdés szerint kijelölt végrehajtó szerv vagy szervek a 8. cikk megfelelő végrehajtásának biztosításáért is feleljenek, beleértve a díjakra vonatkozó rendelkezéseket is, a tisztességtelen verseny elkerülése céljából. E célból egy külön szervet is kijelölhetnek.

15. cikk

Panasztételi eljárás

(1) Az a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy, aki úgy véli, hogy e rendeletet megsértették, felhívhatja a repülőtér vezetése, vagy adott esetben az érintett légi fuvarozó figyelmét az ügyre.

(2) Amennyiben a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy igényeit ezen az úton nem elégítik ki, e rendelet vélt megsértésével kapcsolatban panasz nyújtható be a 14. cikk (1) bekezdése szerint kijelölt szervnek vagy szerveknek, illetőleg

a tagállam által esetleg kijelölt más, erre hatáskörrel rendelkező szervnek.

(3) Ha valamely tagállamban egy szervhez olyan ügygel kapcsolatban érkezik panasz, amely egy másik tagállam kijelölt szervének hatáskörébe tartozik, akkor az átvevő szervnek továbbítania kell a panaszt e másik tagállam szervének.

(4) A tagállamok intézkedéseket tesznek a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek tájékoztatására az őket e rendelet alapján megillető jogokról és a kijelölt szervhez vagy szervekhez benyújtható panasz lehetőségéről.

16. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtása érdekében. Az előírt szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok értesítik a Bizottságot e rendelkezésekről, és haladéktalanul közlik a Bizottsággal az e rendelkezéseket érintő minden későbbi módosítást is.

17. cikk

Jelentés

A Bizottság 2010. január 1-jéig jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet végrehajtásáról és hatásáról. A jelentést szükség szerint a rendelet előírásainak részletesebb végrehajtására vagy a rendelet felülvizsgálatára irányuló jogalkotási javaslatok kell, hogy kísérjék.

18. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2008. július 26-tól kell alkalmazni, kivéve a 3. és a 4. cikket, amelyek 2007. július 26-tól alkalmazandók.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2006. július 5-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről

az elnök

P. LEHTOMÄKI

I. MELLÉKLET

A repülőterek vezetésének felelősségi körébe tartozó segítségnyújtás

A szükséges segítségnyújtás és intézkedések annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő és a csökkent mozgásképességű személyek:

- az 5. cikkben meghatározott módon a terminálépületeken belül és kívül kijelölt pontokon bejelenthessék a repülőterre való megérkezésük tényét és kérhessék a segítségnyújtást,
- a kijelölt pontokról eljuthassanak az utasfelvételi pulthoz,
- utasfelvételen részesülhessenek és feladhassák poggyászukat,
- az utasfelvételi pulttól a bevándorlási, vámvizsgálati és biztonsági eljárásokon keresztül eljuthassanak a repülőgépig,
- szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy más segítségnyújtás igénybevételével beszállhassanak a repülőgépbe,
- a repülőgép ajtajától eljuthassanak ülésükig,
- a repülőgépen elhelyezhessék, majd újra magukhoz vehessék poggyászukat,
- ülésüktől eljuthassanak a repülőgép ajtajáig,
- szükség szerint felvonók, kerekesszékek vagy más segítségnyújtás igénybevételével elhagyhassák a repülőgépet,
- a repülőgéptől a bevándorlási és a vámvizsgálati eljárásokon keresztül eljuthassanak a poggyászfelvételi teremig és felvehessék poggyászukat,
- a poggyászfelvételi teremtől eljuthassanak egy kijelölt pontig,
- átszállás esetén légi és földi, valamint a terminálon és a terminálok között nyújtott segítség igénybevételével elérhessék csatlakozó járatukat,
- szükség esetén eljuthassanak a mosdóhelyiségekhez.

Amennyiben a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, e személy számára kérésre lehetővé kell tenni, hogy a repülőtéren, illetve a be- és kiszállásnál biztosíthassa a szükséges segítséget.

Valamennyi szükséges, mozgást segítő berendezés földi kezelése, beleértve az olyan berendezéseket is, mint például az elektromos kerekesszékek (48 órás előzetes értesítés esetén, a repülőgép fedélzetén rendelkezésre álló hely függvényében esetleg korlátozott terjedelemben és a veszélyes árukra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint).

A károsodott vagy elveszített mozgást segítő berendezés ideiglenes helyettesítése, bár nem feltétlenül az eredetivel azonos berendezéssel.

Szükség szerint az elismert vezetőkutyák földi kezelése.

A repülőjáratok igénybevételéhez szükséges információk közzétehető formában.

*II. MELLÉKLET***A légi fuvarozók által biztosítandó segítségnyújtás**

Az elismert vezetőkutyák szállítása az utastérben, a nemzeti jog szabta keretek között.

Fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyenként az orvosi segédeszközök mellett legfeljebb két darab mozgást segítő berendezés szállítása, amely lehet elektromos kerekes szék is (48 órás előzetes értesítés esetén, a repülőgép fedélzetén rendelkezésre álló hely függvényében esetleg korlátozott terjedelemben, és a veszélyes árukra vonatkozó hatályos jogszabályok szerint).

A repülőjáratra vonatkozó lényeges információk közlése érthető formában.

Kérésre és a biztonsági követelmények szabta keretek között, valamint a rendelkezésre álló helyek függvényében minden ésszerű intézkedés megtétele a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek igényeinek figyelembevételére az üléshelyek kiosztása során.

Szükség esetén segítségnyújtás a mosdóhelyiségekhez való eljutáshoz.

Ha a fogyatékkal élő vagy csökkent mozgásképességű személyt kísérő személy segíti, a légi fuvarozónak minden ésszerű lépést meg kell tennie azért, hogy e személy a fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személy mellett foglalhasson helyet.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006/52/EK IRÁNYELVE

(2006. július 5.)

a színezékeken és édesítőszeren kívüli egyéb élelmiszer-adalékanyagokról szóló 95/2/EK irányelv és az élelmiszerekben felhasználandó édesítőszeréről szóló 94/35/EK irányelv módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az élelmiszer-adalékanyagok akkor hagyhatók jóvá élelmiszerekben történő felhasználásra, ha megfelelnek az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekben felhasználásra engedélyezett élelmiszer-adalékanyagokra vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/107/EGK tanácsi irányelv ⁽³⁾ II. mellékletének.
- (2) A 95/2/EK irányelv ⁽⁴⁾ meghatározza a Közösségben felhasználható élelmiszer-adalékanyagok listáját és ezek felhasználásának feltételeit.
- (3) A 94/35/EK irányelv ⁽⁵⁾ meghatározza a Közösségben felhasználható édesítőszer listáját és ezek felhasználásának feltételeit.
- (4) A 95/2/EK és 94/35/EK irányelvek elfogadása óta technikai fejlődés következett be az élelmiszer-adalékanyagok területén. Ezen irányelveket ki kell igazítani e fejlődés figyelembevételével.

- (5) Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) 2003. november 26-i véleménye alapján változások történtek a jelenlegi engedélyezések területén a nitrozaminok lehető legalacsonyabb szinten tartása céljából az élelmiszerekhez adott nitritek és nitrátok szintjeinek csökkentése által, az élelmiszeripari termékek mikrobiológiai biztonságának fenntartása mellett. Az EFSA azt javasolja, hogy a nitrit- és nitrátszinteket „hozzáadott mennyiségként” határozzák meg a jogszabályokban. Az EFSA álláspontja szerint a *C. botulinum* elleni gátló aktivitásához inkább a nitrit hozzáadott mennyisége járul hozzá, nem pedig a maradékmennyiség. A jelenlegi előírásokat úgy kell módosítani, hogy az EFSA által említett engedélyezett legmagasabb szinteket a nem hőkezelt, illetve hőkezelt húsárúkban, a sajtokban és a halakban hozzáadott mennyiségekként határozzák meg. Egyes hagyományosan előállított húsárúk esetében azonban kivételesen legmagasabb maradékszinteket kell meghatározni, azzal a feltétellel, hogy a termékeket megfelelő módon meghatározzák, és azonosítják. A meghatározott szinteknek biztosítaniuk kell, hogy az élelmiszerügyi tudományos bizottság által 1990-ben megállapított elfogadható napi bevitt (ADI) nem haladják meg. Az ebben az irányelvben nem kifejezetten nevesített termékek, amelyeket hagyományosan hasonló módon állítanak elő (azaz hasonló termékek), szükség esetén a 95/2/EK irányelv 5. és 6. cikkének megfelelően sorolhatók be. A sajtok esetében a szintet a sajttejhez hozzáadott mennyiségként kell meghatározni. Amennyiben az alkalmazott eljárás során a nitrát hozzáadására a tejsavó eltávolítása és a víz hozzáadása után kerül sor, akkor ennek ugyanolyan szinteket kell eredményeznie, mint amilyenek akkor keletkeztek volna, ha a nitrátot közvetlenül a sajttejhez adták volna hozzá.

- (6) A 95/2/EK irányelvet módosító 2003/114/EK irányelv előírta a Bizottságnak és az EFSA-nak az E 214 – E 219 p-hidroxibenzoátok és ezek nátriumsói felhasználási feltételeinek 2004. július 1-je előtti felülvizsgálatát. Az EFSA értékelte a p-hidroxibenzoátok biztonságára vonatkozó információkat, és 2004. július 13-án erről véleményt adott ki. Az EFSA létrehozott egy az összes csoport esetében érvényes, 0-10 mg/ testtömegkilogramm ADI-t a metil- és etil-p-hidroxibenzoésav észterek és ezek nátriumsói esetében. Az EFSA úgy vélte, hogy a propil paraben nem szükséges ebbe az ADI csoportba bevonni, mert a propil paraben a metil- és etil-parabennel ellentétben hatással volt a fiatal patkányok szexuális hormonjaira és hímivarszerveire. Ilyen körülmények között és a nem észlelhető kedvezőtlen hatás szintjének (NOAEL) egyértelmű hiányából fakadóan, az EFSA nem tudott egy ADI-t javasolni a propil parabenre vonatkozóan. Az E 216 propil-p-hidroxibenzoátot és az E 217 nátrium-propil-p-hidroxibenzoátot ki kell venni a 95/2/EK irányelv hatálya alól. Ezenfelül szükséges megszüntetni a p-hidroxibenzoátok folyékony diétás étrend-kiegészítőkből történő felhasználását is.

⁽¹⁾ HL C 255., 2005.10.14., 59. o.⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. október 26-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). A Tanács 2006. június 2-i határozata.⁽³⁾ HL L 40., 1989.2.11., 27. o. A legutóbb az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított irányelv.⁽⁴⁾ HL L 61., 1995.3.18., 1. o. A legutóbb a 2003/114/EK irányelvvel (HL L 24., 2004.1.29., 58. o.) módosított irányelv.⁽⁵⁾ HL L 237., 1994.9.10., 3. o. A legutóbb a 2003/115/EK irányelvvel (HL L 24., 2004.1.29., 65. o.) módosított irányelv.

- (7) A 2004/374/EK bizottsági határozat⁽¹⁾ felfüggesztette a tengeri algákból és egyes mézgakból származó gélképző élelmiszer-adalékanyagokat tartalmazó zselés minicészék forgalomba hozatalát és importját az e termékek lenyelése által okozott fulladási kockázat miatt. A határozat felülvizsgálatának fényében ki kell zárni egyes gélképző élelmiszer-adalékanyagok zselés minicészékben történő felhasználását.
- (8) Az élelmiszerügyi tudományos bizottság értékelte az eritritol biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 2003. március 5-én véleményt adott ki. A bizottság az eritritol élelmiszer-adalékanyagként történő felhasználását elfogadhatónak ítélte. A bizottság azt is megjegyezte, hogy az eritritolnak purgatív hatása van, de csak nagyobb adagban, mint az egyéb polioloknak. Az eritritol számos technológiai nem édesítő tulajdonsággal rendelkezik, amelyek az élelmiszerek széles körében, az édességektől a tejtermékekig fontosak. Ezek olyan funkciókat foglalnak magukban, mint az ízfokozó, hordozó, nedvesítőszer, stabilizáló, sűrítő, dúsító és savstabilizáló funkciók. Az eritritol használatát a többi poliol esetében jelenleg engedélyezett élelmiszeripari felhasználással azonos módon kell engedélyezni. Ezenkívül módosítani kell a 94/35/EK irányelvet, mivel a jelenleg engedélyezett poliolokkal azonos módon, az eritritol is felhasználható édesítési célokra.
- (9) Az élelmiszerügyi tudományos bizottság értékelte a szójabab hemicellulóz biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 2003. április 4-én adott ki véleményt. A bizottság arra az álláspontra jutott, hogy a szójabab hemicellulóz felhasználása elfogadható a kérelemben szereplő egyes élelmiszerekben való felhasználás és egyes bekeverési szintek esetében. Helyénvaló engedélyezni meghatározott célokra történő ilyen jellegű felhasználását. Az allergiában szenvedők helyzetének megkönnyítése érdekében, azonban a szóban forgó felhasználás nem engedhető meg olyan feldolgozatlan élelmiszerekben, amelyekben nem valószínű szójabab előfordulása. A fogyasztókat – az élelmiszerek címkézésére, kiszerezésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közéletéről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ rendelkezéseinek megfelelően – minden olyan esetben tájékoztatni kell, amikor a termékek szójababból származó hemicellulózt tartalmaznak.
- (10) Az EFSA értékelte az etil-cellulóz biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 2004. február 17-én adott ki véleményt. Határozott az etil-cellulóz-nak az élelmiszerügyi tudományos bizottság által létrehozott módosított cellulózok „nem meghatározott” ADI csoportjába történő felvételéről. Az etil-cellulóz fő alkalmazási területe az étrend-kiegészítők és a kapszulázott aromaanyagok. Az etil-cellulóz felhasználását ezért az egyéb cellulózokéval azonos módon engedélyezni kell.
- (11) Az EFSA értékelte a pullulán biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 2004. július 13-án véleményt adott ki. Elfogadhatónak találta a pullulán felhasználását a kapszula és tablettá formájában előállított étrend-kiegészítők bevonataként, valamint a film formájában előállított leheletfrissítőben. Ezért helyénvaló az ilyen felhasználások engedélyezése.
- (12) Az EFSA értékelte a tercier butil-hidrokinon (TBHQ) biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 2004. július 12-én véleményt adott ki. Ennek az antioxidánsnak a tekintetében 0–0,7 mg/tesztömegkilogrammban határozta meg az ADI-t, és megállapította, hogy alkalmazása elfogadható egyes élelmiszerekben egyes bekeverési szintek esetében. Ezért helyénvaló ezen adalékanyag engedélyezése.
- (13) Az élelmiszerügyi tudományos bizottság értékelte a keményítő-alumínium-oktenil-szukcinát biztonságosságára vonatkozó információkat, és e tekintetben 1997. március 21-én véleményt adott ki. A bizottság megállapította, hogy ezen adalékanyag mikrokapszulába zárt vitaminok és karotinoidok összetevőjeként való felhasználása elfogadhatónak tekinthető. Ezért helyénvaló az ilyen felhasználás engedélyezése.
- (14) A savanyútejsajt előállítása során a pasztörizált tejhez E 500ii nátrium-hidrogén-karbonátot adnak a tejsav által okozott savasság megfelelő pH-értékre való pufferolása céljából, ezzel kialakítva az érlelő kultúrák számára szükséges szaporodási feltételeket. Ezért helyénvaló engedélyezni a nátrium-hidrogén-karbonát használatát a savanyútejsajt előállításához.
- (15) Jelenleg engedélyezett a szorbátok (E 200, E 202 és E 203) és benzoátok (E 210–E 213) keverékének felhasználása főtt garnélarákok esetében tartósítási céljából. Helyénvaló kiterjeszteni az engedélyt ezek használatára az összes főtt rákfélése és puhatestű tekintetében.
- (16) Az E 551 szilícium-dioxid élelmiszer-színezék hordozóként legfeljebb 5 %-os szintig engedélyezett. A szilícium-dioxidot az E 171 titánium-dioxid, az E 172 vas-oxid és a vas-hidroxid élelmiszer-színezékek esetében is hordozóként engedélyezni kell a pigmenthez képest legfeljebb 90 %-os szinten.
- (17) A 95/2/EK irányelv korlátozza az I. mellékletében felsorolt adalékanyagoknak a „*Pain courant français*” hagyományos francia kenyérben való felhasználását. Ugyanezt a korlátozást kell alkalmazni a hasonló hagyományos magyar kenyér esetén. Helyénvaló továbbá engedélyezni a magyar májpestétomokban az aszkorbinsav (E 300), a nátrium-aszkorbát (E 301) és a kalcium-dinátrium-EDTA (E 385) felhasználását.
- (18) A szulfitek (E 220–E 228) főtt rákfélékhez, csemegeszőlőhöz és licsihez való felhasználására vonatkozó hatályos rendelkezéseket naprakésszé kell tenni.
- (19) Az egyik tagállam kérésének és az élelmiszerügyi tudományos bizottság 2003. március 5-i véleményének megfelelően a 89/107/EGK irányelv alapján nemzeti szinten engedélyezett 4-hexilzorcinnolt közösségi szinten is engedélyezni kell.

⁽¹⁾ HL L 118., 2004.4.23., 70. o.

⁽²⁾ HL L 109., 2000.5.6., 29. o. A legutóbb a 2003/89/EK irányelvvél (HL L 308., 2003.11.25., 15. o.) módosított irányelv.

- (20) A 95/2/EK irányelvben használt terminológiát a különleges táplálkozási célokra szánt élelmiszerekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. május 3-i 89/398/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾, az étrend-kiegészítőkre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2002. június 10-i 2002/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽²⁾ és a speciális gyógyászati célokra szánt diétás élelmiszerekről szóló, 1999. március 25-i 1999/21/EK bizottsági irányelv⁽³⁾ figyelembevételével módosítani kell.
- (21) A 95/2/EK és a 94/35/EK irányelveket ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

A 95/2/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk (3) bekezdésének c) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„c) hordozók (beleértve a hordozóoldószerket): olyan, saját technológiai hatás nélküli anyagok, amelyeket az élelmiszer-adalékanyagok vagy aromák oldására, hígítására, diszpergálására vagy másféle fizikai módosítására használnak, hogy megkönnyítsék azok kezelését, alkalmazását vagy használatát anélkül, hogy funkcióját megváltoztatnák;”.
2. A 3. cikk (2) bekezdésében az „elválasztás alatt adott ételekre” szavak helyébe a „feldolgozottgabona-alapú élelmiszerekre és bébiételekre” szavak lépnek.
3. A mellékletek ezen irányelv I. melléklete szerint módosulnak.

2. cikk

A 94/35/EK irányelv mellékletét ezen irányelv II. mellékletével összhangban kell módosítani.

3. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb 2008. február 15-ig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek az ennek az irányelvnek való megfeleléshez szükségesek.

- a) az ezen irányelvvel összhangban lévő termékek kereskedelmének és felhasználásának 2008. február 15-ig történő engedélyezése;
- b) az ezen irányelvvel összhangban nem lévő termékek kereskedelmének és felhasználásának 2008. augusztus 15-ig történő betiltása céljából.

Az ezen irányelvnek nem megfelelő, 2008. augusztus 15-ig forgalomba hozott vagy címkézett termékek azonban a készletek kimerüléséig forgalmazhatók.

A tagállamok haladéktalanul közlik a Bizottsággal ezen törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések szövegét, valamint az ezek és az ezen irányelv közötti megfelelési táblázatot.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják az (1) bekezdésben említett törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

4. cikk

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

5. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2006. július 5-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök
J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről
az elnök
P. LEHTOMÄKI

⁽¹⁾ HL L 186., 1989.6.30., 27. o. A legutóbb az 1882/2003/EK rendelettel módosított irányelv.

⁽²⁾ HL L 183., 2002.7.12., 51. o.

⁽³⁾ HL L 91., 1999.4.7., 29. o. A 2003-as csatlakozási okmányal módosított irányelv.

I. MELLÉKLET

A 95/2/EK irányelv mellékletei a következőképpen módosulnak:

1. Az I. melléklet a következőképpen módosul:

a) A bevezető megjegyzés a következő megjegyzéssel egészül ki:

„4. A következő E 400, E 401, E 402, E 403, E 404, E 406, E 407, E 407a, E 410, E 412, E 413, E 414, E 415, E 417, E 418 és E 440 számok alatt felsorolt anyagok nem használhatók fel zselés minicsészékben, amelyek ezen irányelv alkalmazásában szilárd konzisztenciájú zselés édességet jelentenek, amelyek félmelev minicsészékben vagy minikapszulákban vannak, amelyek egy falatban történő elfogyasztásra valók, a minicsészékre vagy minikapszulákra gyakorolt nyomással juttatva őket a szájba.”

b) A táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 462	Etil-cellulóz”.
--------	-----------------

2. A II. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az „érlelt sajt” sor helyébe a következő lép:

„Érlelt sajt	E 170 kalcium-karbonát E 504 magnézium-karbonátok E 509 kalcium-klorid E 575 glükono-delta-lakton E 500ii nátrium-hidrogén-karbonát	<i>quantum satis</i> <i>quantum satis</i> (csak a savanyútejsajt esetében);
--------------	---	--

b) A „*Pain courant français*” sor a „*Pain courant français*” szavak után a következő szavakkal egészül ki: „*Frisse bûzakenyér, fehér és félbarna kenyerek*”.

c) A „*Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras*” sor a „*Foie gras, foie gras entier, blocs de foie gras*” szavak után a következő szavakkal egészül ki: „*Libamáj, libamáj egészben, libamáj tömbben*”.

3. A III. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az A. rész a következőképpen módosul:

i. A „Szorbátok, benzoátok és p-hidroxi-benzoátok” táblázatában az „E 216 propil-p-hidroxi-benzoát” és „E 217 nátrium-propil-p-hidroxi-benzoát” sort törölni kell.

ii. Az élelmiszerek táblázata a következőképpen módosul:

— A következő sorokat el kell hagyni:

„Főtt, apró tengeri rákok				2 000		
Főtt rákfarkak és előcsomagolt marinált főtt puhatestűek	2 000					
Folyékony étrend-kiegészítők						2000”

- a következő sorokkal egészül ki:

„Főtt rákfélék és puhatestűek		1 000		2 000		
A 2002/46/EK irányelvben (*) meghatározott étrend-kiegészítők folyékony formában.				2 000		

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 2002/46/EK irányelve (HL L 183., 2002.7.12., 51. o.)”

- A „Különleges orvosi célokra szánt diétás élelmiszer” szavak helyébe az „1999/21/EK irányelvben (*) meghatározott különleges orvosi célú diétás élelmiszerek szavak lépnek.

(*) A Bizottság 1999/21/EK irányelve (HL L 91., 1999.4.7., 29. o.)”

- b) A B. részben az élelmiszerekre vonatkozó táblázat a következőképpen módosul:

- A „rákfélék és lábasfejűek” sor helyébe a következő lép:

„Rákfélék és lábasfejűek:	
— friss, fagyasztott és gyorsfagyasztott	150 ⁽¹⁾
— rákfélék, <i>penaeidae</i> , <i>solenoceridae</i> , <i>aristaeidae</i> család:	
— 80 egységig	150 ⁽¹⁾
— 80 és 120 egység között	200 ⁽¹⁾
— 120 egység felett	300 ⁽¹⁾
Rákfélék és lábasfejűek:	
— főtt	50 ⁽¹⁾
— főtt rákfélék, <i>penaeidae</i> , <i>solenoceridae</i> , <i>aristaeidae</i> család:	
— 80 egységig	135 ⁽¹⁾
— 80 és 120 egység között	180 ⁽¹⁾
— 120 egység felett	270 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Ehető részekben.”

- A „Keményítők (kivéve az elválasztás alatt adott élelmiszerek, anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek keményítőit)” szövegrész helyébe a következő szövegrész lép „Keményítők (kivéve az anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerekben, feldolgozottgabona-alapú élelmiszerekben és a bébiételekben található keményítőket)”.

- A következő sorokkal egészül ki:

„ <i>Salsicha fresca</i>	450
Csemegeszőlő	10
Friss licsi	10 (ehető részekben mérve)”.

c) A C. részben az E 249, E 250, E 251 és az E 252 táblázat helyébe a következő lép:

„E szám	Név	Élelmiszer	Az előállítás során hozzáadható legnagyobb mennyiség (NaNO ₂ -ben kifejezve)	Legmagasabb maradékszint (NaNO ₂ -ben kifejezve)
E 249	Kálium-nitrit (*)	Húskészítmények	150 mg/kg	
E 250	Nátrium-nitrit (*)	Sterilizett húskészítmények (Fo > 3.00) (†)	100 mg/kg	
		Hagyományos sós lében pácolt húskészítmények (1.): <i>Wiltshire bacon</i> (1.1.); <i>Entremeada, entrecosto, chispe, orelheira e cabeça (salgados)</i> <i>toucinho fumado</i> (1.2.); és hasonló termékek		175 mg/kg
		<i>Wiltshire ham</i> (1.1.); és hasonló termékek		100 mg/kg
		<i>Rohschinken nassgepökelt</i> (1.6); és hasonló termékek		50 mg/kg
		<i>Cured tongue</i> (1.3.)		
		Szárazon pácolt húskészítmények (2.): <i>Dry cured bacon</i> (2.1.); és hasonló termékek		175 mg/kg
		<i>Dry cured ham</i> (2.1.); <i>Jamón curado, paleta curada, lomo embuchado y cecina</i> (2.2.); <i>Presunto, presunto da pá és paio do lombo</i> (2.3.); és hasonló termékek		100 mg/kg
		<i>Rohschinken trocken-/nassgepökelt</i> (2.5.) és hasonló termékek		50 mg/kg
		Egyéb hagyományosan pácolt húskészítmények (3.): <i>Vysočina</i> <i>Selský salám</i> <i>Turistický trvanlivý salám</i> <i>Poličan</i> <i>Herkules</i> <i>Lovecký salám</i> <i>Dunajská klobása</i> <i>Paprikáš</i> (3.5.); és hasonló termékek	180 mg/kg	
		<i>Rohschinken, trocken-/nassgepökelt</i> (3.1.); és hasonló termékek <i>Jellied veal and brisket</i> (3.2.)		50 mg/kg

E szám	Név	Élelmiszer	Az előállítás során hozzáadható legnagyobb mennyiség (NaNO ₂ -ben kifejezve)	Legmagasabb maradékszint (NaNO ₂ -ben kifejezve)
E 251 E 252	Nátrium-nitrát (?) Kálium-nitrát (?)	Nem hőkezelt, száraz húskészítmények	150 mg/kg	
		Hagyományos sós lében pácolt húskészítmények (1.): <i>Kylmäsavustettu poronliha;</i> <i>Kallrökt renkött</i> (1.4.); <i>Wiltshire bacon és Wiltshire ham</i> (1.1.); <i>Entremeada, Entrecosto, Chispe, Orelheira e Cabeça (salgados) és</i> <i>Toucinho fumado</i> (1.2.); <i>Rohschinken nassgepökelt</i> (1.6.); és hasonló termékek <i>Bacon, Filet de bacon</i> (1.5.); és hasonló termékek <i>Cured tongue</i> (1.3.) Hagyományos és szárazon pácolt húskészítmények (2.): <i>Dry cured bacon és Dry cured ham</i> (2.1.); <i>Jamón curado, paleta curada, lomo embuchado y cecina</i> (2.2.); <i>Presunto, Presunto da Pá és Paio do Lombo</i> (2.3.); <i>Rohschinken trockengepökelt</i> (2.5.); és hasonló termékek <i>Jambon secs, jambons sel sec et autres pièces maturées séchées similaires</i> (2.4.)	300 mg/kg	250 mg/kg 250 mg/kg hozzáadott E 249 vagy E 250 nélkül 10 mg/kg 250 mg/kg
		Egyéb hagyományosan pácolt húskészítmények (3.): <i>Rohwürste (Salami és Kantwurst)</i> (3.3.); <i>Rohschinken, trocken-/nassgepökelt</i> (3.1.); és hasonló termékek <i>Salchichón y chorizo tradicionales de larga curación</i> (3.4.); <i>Saucissons secs</i> (3.6.); és hasonló termékek <i>Jellied veal and brisket</i> (3.2.);	300 mg/kg (hozzáadott E 249 vagy E 250 nélkül)	250 mg/kg 250 mg/kg (hozzáadott E 249 vagy E 250 nélkül) 10 mg/kg

E szám	Név	Élelmiszer	Az előállítás során hozzáadható legnagyobb mennyiség (NaNO ₂ -ben kifejezve)	Legmagasabb maradékszint (NaNO ₂ -ben kifejezve)
		Kemény, félkemény és féllágy sajtok	150 mg/kg a sajttejben vagy ennek megfelelő szint, amennyiben a hozzáadás a savó eltávolítását és a víz hozzáadását követően történik	
		Tejalapú sajtanalógok		
		Pácolt hering és ruszli	500 mg/kg	

- (*) Amennyiben »élelmiszerhez történő felhasználásra« címkével van ellátva, a nitrit csak sóval vagy egy sóhelyettesítővel összekeverve értékesíthető.
- (†) A 3-as Fo-érték egyenlő 3 percig 121 °C-on történő hevítéssel (az 1 000 konzervben lévő egy milliárdnyi baktériumspóra-mennyiség 1 spóra/1 000 konzerv szintre csökkentése).
- (‡) Néhány hőkezelt húskészítmény tartalmazhat nitrátokat, amely nitrátok a nitriteknek alacsony savtartalmú környezetben nitráttá történő természetes átalakulásából származnak.
1. A húskészítményt nitriteket és/vagy nitrátokat, só és más összetevőket tartalmazó páclébe merítik. A húskészítményeket további kezelésnek is alávetik, pl. füstölés követheti.
 - 1.1. A húsból páclévet fecskendeznek, ezt követően pedig 3–10 napon keresztül páclében pácolják. A pácoló mikrobiológiai starterkultúrákat is tartalmaz.
 - 1.2. Sós lében történő pácolás 3–5 napon keresztül. A terméket nem hőkezelik, és a terméknek magas a vízkaktivitása.
 - 1.3. Sós lében történő pácolás legalább 4 napon keresztül és előfőzés.
 - 1.4. A húsból páclévet fecskendeznek, ezt követően pedig páclében pácolják. A pácolás időtartama 14–21 nap, amelyet 4–5 hétig tartó hideg füstön érlelés követ.
 - 1.5. Sós lében történő pácolás 4–5 napon keresztül 5–7 °C hőmérsékleten, jellemzően 24–40 órán keresztül tartó, 22 °C hőmérsékleten végzett érlelés, esetleg 24 órán keresztül 20–25 °C hőmérsékleten történő füstölés, és 3–6 hétig 12–14 °C hőmérsékleten történő tárolás.
 - 1.6. A húsdarabok formájától és súlyától függő pácolási idő kb. 2 nap/kg, ezt követően stabilizálás/érlelés.
 2. A száraz pácolási eljárás azt jelenti, hogy a nitriteket és/vagy nitrátokat, só és más összetevőket tartalmazó páclékeveréket szárazon felviszik a hús felületére, majd stabilizálják/érlelik. A húskészítményeket további kezelésnek is alávetik, pl. füstölés követheti.
 - 2.1. Száraz pácolás, ezt követően legalább 4 napig tartó érlelés.
 - 2.2. Száraz pácolás, legalább 10 napos stabilizálási és legalább 45 napos érlelési időtartammal.
 - 2.3. 10–15 napig tartó száraz pácolás, ezt követően 30–45 napos stabilizálási és legalább 2 hónapos érlelési időtartam.
 - 2.4. Száraz pácolás 3 napig + kilogrammonként 1 napig, ezt követően egy hetes utósózási időtartam, majd 45 nap – 18 hónap érlelés.
 - 2.5. A húsdarabok formájától és súlyától függő pácolási idő kb. 10–14 nap/kg, ezt követően stabilizálás/érlelés.
 3. Nedves és száraz pácolási eljárás együttes alkalmazása, vagy nitrit és/vagy nitrát jelenléte valamilyen vegyületben, vagy főzés előtt a páclé befecskendezése a termékbe. A terméket további kezelésnek vethetik alá, pl. füstölés követheti.
 - 3.1. Száraz és nedves pácolás együttes alkalmazása a páclé befecskendezése nélkül. A húsdarabok formájától és súlyától függő pácolási idő kb. 14–35 nap, ezt követően stabilizálás/érlelés.
 - 3.2. A páclé befecskendezése, ezt követően – legkorábban két nap múlva – forrásban lévő vízben, legfeljebb 3 óra hosszáig történő főzés.
 - 3.3. A terméket legalább 4 hétig érlelik, a víz/fehérje arány kisebb, mint 1,7.
 - 3.4. Legalább 30 napos érlelési időtartam.
 - 3.5. Szárított termék: a 70 °C hőmérsékletre történő hevítést 8–12 napos szárítási és füstölési eljárás követi. Fermentált termék: 14–30 napig tartó, háromszakaszos fermentálási eljárás, ezt követően füstölés.
 - 3.6. Nyersen fermentált, szárított kolbász, hozzáadott nitritek nélkül. A terméket 18–22 °C vagy ennél alacsonyabb (10–12 °C) hőmérsékleten fermentálják, majd legalább 3 hétig érlelik. A termékben a víz/fehérje arány kisebb, mint 1,7.”

d) A D. rész a következőképpen módosul:

- i. A megjegyzés így módosul: „A táblázatban található * az arányosság szabályára utal: gallátok, TBHQ, BHA és BHT együttes alkalmazása esetén az egyedi szinteket arányosan kell csökkenteni.”;
- ii. az E 310, E 311, E 312, E 320 és E 321 bejegyzés helyébe az alábbi sorok lépnek:

„E 310	Propilgallát	Zsírok és olajok hőkezelt élelmiszerek ipari előállításához	200* (gallátok, TBHQ és BHA, önállóan vagy együttesen)
E 311	Oktilgallát	Sütőolaj és sütőzsír, az olívopogácsa-olaj kivételével	100* (BHT)
E 312	Dodecilgallát		
E 319	Tercier-butil-hidroxi-kinon (TBHQ)	Sertészsír; halolaj; baromfiszír, marha- és és birka- és birkafaggyú	mindkettő zsírtartalmában kifejezve
E 320	Butilált hidroxi-anizol (BHA)	Süteménykeverék Gabonaalapú rágcslívalók (snack-ek) Tejpor italautomatához	200 (gallátok, TBHQ és BHA, önállóan vagy együttesen)
E 321	Butilált hidroxi-toluén (BHT)	Levespor Mártások Szárított hús Feldolgozott diófélék Előfőzött gabonafélék	zsírtartalomban kifejezve
		Fűszerek és ételízesítők	200 (gallátok és BHA, önállóan vagy együttesen) zsírtartalomban kifejezve
		Dehidratált burgonya	25 (gallátok, TBHQ és BHA, önállóan vagy együttesen)
		Rágógumi A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők	400 (gallátok, TBHQ, BHT és BHA, önállóan vagy együttesen)
		Illóolajok	1000 (gallátok, TBHQ és BHA, önállóan vagy együttesen)
		Aromák az illóolajok kivételével	100* (gallátok, önállóan vagy együttesen) 200* (TBHQ, BHA, önállóan vagy együttesen)”

iii. a táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 586	4-hexil-rezorcinol	Friss, fagyasztott és gyorsfagyasztott rákok	2 mg/kg maradékmenyiségként a rákhúsban”.
--------	--------------------	--	---

4. A IV. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az E 385 sor helyébe a következő lép:

„E 385	Kálcium-dinátrium- etilén-diamin-tetra-acetát (Kálcium-dinátrium-EDTA)	Emulgeált szószok	75 mg/kg
		Hüvelyes-, gabona- és articsóka-konzervek dobozban és üvegben	250 mg/kg
		Puhatestű és rákkonzerv dobozban és üvegben	75 mg/kg
		Halkonzerv dobozban és üvegben	75 mg/kg
		A 2991/94/EK rendelet (*) B. és C. mellékletében meghatározott kenhető zsírok, legfeljebb 41 % zsírtartalommal	100 mg/kg
		Fagyasztott és gyorsfagyasztott rákok	75 mg/kg
		Libamáj, egészben és tömbben	250 mg/kg

(*) HL L 316., 1994.12.9., 2. o.”.

b) Az E 967 sor után a táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 968	Eritritol	Élelmiszerek általában (az italok és a 2. cikk (3) bekezdésében említett élelmiszerek kivételével)	Fagyasztott és gyorsfagyasztott feldolgozatlan halak, rákok, puhatestűek és lábasfejűek
		Likőrök	<i>quantum satis</i>
		<i>quantum satis</i>	<i>quantum satis</i>
			Édesítésen kívüli egyéb célra”.

c) A táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 426	Szója-hemicellulóz	Kiskereskedelmi értékesítésre szánt tejtermékalapú italok	5 g/l
		A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők	1,5 g/l
		Emulgeált mártások	30 g/l
		Kiskereskedelmi értékesítésre szánt, előcsomagolt finom pékáruk	10 g/kg
		Kiskereskedelmi értékesítésre szánt, előcsomagolt, azonnal fogyasztható keleti tészták	10 g/kg
		Kiskereskedelmi értékesítésre szánt, előcsomagolt, azonnal fogyasztható rizs	10 g/kg

		Kiskereskedelmi értékesítésre szánt, előcsomagolt, feldolgozott burgonya- és rizstermékek (beleértve a fagyasztott, gyorsfagyasztott, hűtött és szárított feldolgozott termékeket)	10 g/kg
		Dehidratált, sűrített, fagyasztott és gyorsfagyasztott tojáskészítmények	10 g/kg
		Zselés édességek a zselés minicészek kivételével	10 g/kg

- d) Az E 468 sorban a „szilárd diétás kiegészítők” szavak helyébe a „A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők szilárd formában” szavak lépnek.
- e) Az E 338 sorától az E 452 soráig a „Étrend-kiegészítők” szavak helyébe az „A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők” szavak lépnek.
- f) Az E 405, az E 416, az E 432–E 436, az E 473 és az E 474, az E 475, az E 491–E 495, az E 551–E 559 és az E 901–E 904 sorokban a „diétás ételmszer-kiegészítők” szavak helyébe a „A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők” szavak lépnek.
- g) Az E 1201 és az E 1202 sorában a „tabletta és bevonatos tablettá formájú szilárd diétás kiegészítők” szavak helyébe a „A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők tablettá és bevonatos tablettá formában” szavak lépnek.
- h) Az E 405, az E 432–E 436, az E 473 és E 474, az E 475, az E 477, az E 481 és az E 482, az E 491–E 495 sorokban a „különleges orvosi célokra szánt diétás ételmszer” szavak helyébe az „1999/21/EK irányelvben meghatározott különleges orvosi célú diétás ételmszerek” szavak lépnek.
- i) Az E 1505–E 1520 sorok helyébe a következő lép:

„E 1505	trietil-citrát	Aromák	3 g/kg az összes forrásból az ételmszerekben, a fagyasztott vagy a gyártó útmutatásainak megfelelően elkészített állapotban; önmagában vagy kombinációban. Italok esetében – a krémlikőrök kivételével – az E 1520 maximális szintje 1 g/l.”
E 1517	gliceril diacetát (diacetin)		
E 1518	gliceril triacetát (triacetin)		
E 1520	propán-1, 2-diol (propilén-glikol)		

- j) A táblázat a következő sorokkal egészül ki:

„E 1204	Pullulán	A 2002/46/EK irányelvben meghatározott étrend-kiegészítők kapszula és tablettá formájában.	<i>quantum satis</i>
		Leheletfrissítő apró édességek film formájában	<i>quantum satis</i>
E 1452	Keményítő-alumínium-oktenil-szukcinát	A 2002/46/EK irányelvben meghatározott, étrend-kiegészítő kapszulázott vitaminkészítmények	35 g/kg az étrend-kiegészítőben”

5. Az V. melléklet a következőképpen módosul:

a) Az E 967 sor után a táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 968	Eritritol”	
--------	------------	--

b) Az E 466 sor után a táblázat a következő sorral egészül ki:

„E 462	Etil-cellulóz”	
--------	----------------	--

c) Az E 551 és az E 552 sor harmadik oszlopa a következő mondattal egészül ki:

„Az E 551 esetben: az E 171 titán-dioxidban és az E 172 vasoxidokban és vas-hidroxidokban (max. 90 % a pigmenthez képest).”

6. A VI. melléklet a következőképpen módosul:

a) A bevezető megjegyzés első, második és harmadik bekezdésében az „elválasztás alatt adott ételekre” szavak helyébe a „feldolgozottgabona-alapú élelmiszerek és bébiételek” szavak lépnek.

b) A 3. részben a címben az E 170–E 526, az E 500, az E 501, az E 503, az E 338, az E 410–E 440, az E 1404–E 1450 és az E 1451 sorokban az „elválasztás alatt adott ételekre” szavak helyébe a „feldolgozottgabona-alapú élelmiszerek és bébiételek” szavak lépnek.

c) A 4. rész E 472c sora után az alábbi sorral egészül:

„E 473	Zsírsavak szacharóz észterei	120 mg/l	Hidrolizált fehérjéket, peptideket és aminosavakat tartalmazó termékek”.
--------	------------------------------	----------	--

II. MELLÉKLET

A 94/35/EK irányelv melléklete a következőképpen módosul:

- a) Az E 420–E 967 sor első oszlopa az „E 968” szóval egészül ki.
 - b) Az E 420–E 967 sor második oszlopa az „Eritritol” szóval egészül ki.
-

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2006/54/EK IRÁNYELVE

(2006. július 5.)

a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról (átdolgozott szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 141. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel és a munkakörülmények terén történő végrehajtásáról szóló, 1976. február 9-i 76/207/EGK tanácsi irányelvet ⁽³⁾, valamint a férfiak és a nők közti egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról szóló, 1986. július 24-i 86/378/EGK tanácsi irányelvet ⁽⁴⁾ jelentősen módosították ⁽⁵⁾. A férfiak és a nők egyenlő díjazása elvének alkalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1975. február 10-i 75/117/EGK tanácsi irányelv ⁽⁶⁾, valamint a nemi alapon történő hátrányos megkülönböztetés esetén a bizonyítási teherről szóló, 1997. december 15-i 97/80/EK tanácsi irányelv ⁽⁷⁾ szintén tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyek célja a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének megvalósítása. Mivel ezen irányelvek további módosítása szükséges, az áttekinthetőség érdekében azokat át kell dolgozni, egyrészt a területet érintő főbb meglévő intézkedések, másrészt az Európai Közösségek Bírósága (a továbbiakban: a Bíróság) ítélkezési gyakorlatából fakadó egyes fejlemények egyetlen szövegben történő egyesítése céljából.

⁽¹⁾ HL C 157., 2005.6.28., 83. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2005. július 6-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2006. március 10-i közös állásponjtja (HL C 126. E, 2006.5.30., 33. o.) és az Európai Parlament 2006. június 1-i állásponjtja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL L 39., 1976.2.14., 40. o. A 2002/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 269., 2002.10.5., 15. o.) módosított irányelv.

⁽⁴⁾ HL L 225., 1986.8.12., 40. o. A 96/97/EK irányelvvel (HL L 46., 1997.2.17., 20. o.) módosított irányelv.

⁽⁵⁾ Lásd az I. melléklet A. részét.

⁽⁶⁾ HL L 45., 1975.2.19., 19. o.

⁽⁷⁾ HL L 14., 1998.1.20., 6. o. A legutóbb a 98/52/EK irányelvvel (HL L 205., 1998.7.22., 66. o.) módosított irányelv.

- (2) A nők és férfiak közötti egyenlőség az EK-Szerződés 2. cikke és 3. cikkének (2) bekezdése, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint alapelv. A Szerződés rendelkezései kimondják, hogy a nők és férfiak közötti egyenlőség a Közösség „feladata” és „célja”, és tevéleges kötelezettséget rónak a Közösségre, hogy ezt minden tevékenysége során előmozdítsa.
- (3) A Bíróság megállapította, hogy a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazási körét nem lehet az adott személy egyik vagy másik nemhez való tartozásán alapuló megkülönböztetés megtiltására korlátozni. Céljánál és az általa oltalmazandó jogok természeténél fogva azt a személy nemének megváltoztatásából eredő megkülönböztetés esetére is alkalmazni kell.
- (4) A Szerződés 141. cikkének (3) bekezdése jelenleg konkrét jogalapot nyújt a közösségi intézkedések elfogadásához annak érdekében, hogy biztosítsa az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód elvének alkalmazását a foglalkoztatás és munkavégzés területén, beleértve az egyenlő vagy egyenlő értékű munkára vonatkozó egyenlő díjazás elvét.
- (5) Az Európai Unió alapjogi chartája 21. és 23. cikke ugyancsak tiltja a nemi alapon történő megkülönböztetés minden formáját, továbbá valamennyi területre vonatkozóan rögzíti a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmódhoz való jogot, beleértve a foglalkoztatást, a munkát és a díjazást.
- (6) A zaklatás és szexuális zaklatás ellentétes a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvével, ezért az ilyen zaklatás ezen irányelv alkalmazásában nemi alapon történő megkülönböztetésnek tekintendő. A megkülönböztetés e formái nemcsak a munkahelyeken jelennek meg, hanem a munkavállalás, a szakképzés, valamint az előmenetel területén is. Ennélfogva a megkülönböztetés ezen formáit meg kell tiltani, továbbá hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal kell sújtani.
- (7) Ebben az összefüggésben a munkaadókat és a szakképzésért felelős személyeket ösztönözni kell, hogy hozzájáruljanak a megfelelő intézkedések a nemi alapon történő megkülönböztetés minden formájának kiküszöbölésére és különösen a munkahelyi, a munkavállalás, a szakképzés, valamint az előmenetel esetében történő zaklatást és a szexuális zaklatást megelőző intézkedéseket, a nemzeti jogszabályoknak és gyakorlatnak megfelelően.
- (8) A Szerződés 141. cikkében megállapított, egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elve, amelyet a Bíróság ítélkezési gyakorlata is következetesen betart, a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének fontos eleme, illetve a közösségi vívmányok lényegi és elengedhe-

tetlen része, ideértve a Bíróságnak a nemi megkülönböztetéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát is. Ezért helyénvaló a megvalósítását szolgáló további rendelkezések meghozatala.

- (9) A Bíróság kialakult ítélkezési gyakorlatával összhangban annak felmérése érdekében, hogy a munkavállalók ugyanazt a munkát vagy ugyanolyan értékű munkát végeznek-e, meg kell határozni, hogy számos tényezőt, többek között a munka természetét és a képzést, valamint a munkakörülményeket tekintetbe véve az adott munkavállalók úgy tekinthetők-e, mint akik hasonló helyzetben vannak.
- (10) A Bíróság megállapította, hogy bizonyos körülmények között az egyenlő díjazás elve nem csupán azokra a helyzetekre korlátozódik, amelyekben férfiak és nők egyazon munkaadó számára végeznek munkát.
- (11) A tagállamoknak a szociális partnerekkel együttesen folytatniuk kell a munkaerőpiacra továbbra is jellemző nemek közötti díjazásbeli különbségek és a nemek közötti erőteljes megkülönböztetés problémájának kezelését olyan eszközök segítségével – mint például a munkaidő hosszának rugalmas szabályozása –, amelyek a férfiak és a nők számára egyaránt lehetővé teszik a munkahelyi és a családi kötelezettségek jobb összehangolását. Ez magában foglalhatná a megfelelő szülői szabadság biztosítását is, amelyet bármelyik szülő igénybe vehetne, valamint az elérhető és anyagilag megengedhető gyermekgondozó létesítményeket, és az eltartott személyek gondozását.
- (12) Az alkalmazási körének egyértelműbb meghatározásával párhuzamosan az egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósítását biztosító különös intézkedések elfogadására van szükség.
- (13) A Bíróság a C-262/88. sz. ügyben 1990. május 17-i ítéletében⁽¹⁾ kimondta, hogy a Szerződés 141. cikke értelmében a foglalkozási nyugdíj minden formája a díjazás részét képezi.
- (14) Noha a díjazás fogalma a Szerződés 141. cikke értelmében nem foglalja magában a szociális biztonsági juttatásokat, mára egyértelműen megállapítást nyert, hogy a köztisztviselők egy adott nyugdíjrendszere az egyenlő díjazás elvének alkalmazási körébe tartozik, amennyiben a rendszer értelmében fizetendő juttatások kifizetését a munkavállaló állami munkáltatóval fennálló munkaviszonya indokolja, annak ellenére, hogy az ilyen rendszer egy általános törvényileg szabályozott rendszer részét képezi. A Bíróság C-7/93. sz. ügyben⁽²⁾, valamint a C-351/00. sz. ügyben⁽³⁾ hozott ítélete szerint ez a feltétel akkor teljesül, amennyiben a nyugdíjrendszer a munkavállalók egy adott csoportját érinti, és juttatásai közvetlenül kapcsolódnak a szolgálati időszakhoz, továbbá azokat a köztisztviselő utolsó illetményére való hivatkozással számítják ki. Az egyértelműség végett helyénvaló az e célt szolgáló további rendelkezések meghozatala.
- (15) A Bíróság megerősítette, hogy míg a férfi és női munkavállalók járulékai a tőkefedezeti ellátás alapú nyugdíjrendszerekben a Szerződés 141. cikke hatálya alá tartoznak, e rendelkezést nem kell alkalmazni tőkefedezeti, ellátásalapú rendszereknek fizetett, a nemek esetében különböző biztosításmatematikai számításokból eredő, bármely eltérő mértékű munkáltatói járulékok esetén.
- (16) Példának okáért, a tőkefedezeti ellátás alapú nyugdíjrendszerek esetében egyes összetevők, mint például a rendszeres nyugdíj egy részének tőkésítése, a nyugdíjjogosultság átruházása, a hozzátartozói nyugellátás, amely egy jogosultnak kerül kifizetésre, a nyugdíj egy részéről történő lemondás fejében, valamint a csökkentett összegű nyugdíj, ha a munkavállaló előnyugdíjazást választ, egyenlőtlenek lehetnek, amennyiben az összegek egyenlőtlensége a rendszer finanszírozásának megvalósítása idején alkalmazott, nemektől függően eltérő biztosításmatematikai számításokból ered.
- (17) Megállapítást nyert, hogy a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben fizetendő juttatások nem tekintendők díjazásnak, amennyiben azok az 1990. május 17-ét megelőző munkaviszony alapján járnak, kivéve az olyan munkavállalók vagy az azok jogán jogosultak esetében, akik az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy azzal azonos hatályú igényt jelentettek be ezen időpont előtt. Ennélfogva szükség van az egyenlő bánásmód elve megvalósításának ennek megfelelően történő korlátozására.
- (18) A Bíróság következetesen úgy ítélte meg, hogy a Barber-jegyzőkönyv⁽⁴⁾ nem befolyásolja a foglalkoztatási nyugdíjrendszerbe történő belépési jogot, és a C-262/88. sz. ügyben hozott ítélet hatályának időbeli korlátozása nem vonatkozik a foglalkoztatási nyugdíjrendszerbe történő belépés jogára. A Bíróság továbbá úgy ítélkezett, hogy a foglalkoztatási nyugdíjrendszerbe való belépésre irányuló jogokat követelő munkavállalókkal szemben hivatkozni lehet a nemzeti jogszabályok szerinti keresetek megindításának határidejére vonatkozó nemzeti szabályokra, feltéve, hogy ezek az ilyen keresetek vonatkozásában nem kedvezőtlenebbek, mint a hasonló, hazai jellegű keresetekre vonatkozóak, és nem teszik a közösségi jog által nyújtott jogok gyakorlását lehetetlenné a gyakorlatban. A Bíróság rámutatott továbbá, hogy az a tény, hogy egy munkavállaló visszamenőleg is követelheti egy foglalkoztatási nyugdíjrendszerbe történő belépését, nem teszi lehetővé a számára, hogy kikerülje az érintett tagsági időszakokkal kapcsolatos hozzájárulások megfizetését.
- (19) A munkavállalásra és az azt eredményező szakképzésre való egyenlő jogosultság biztosítása alapvető jelentőséggel bír a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási és a munkavégzés területén történő alkalmazása szempontjából. Az ezen elv alóli bármely kivételt ezért azon szakmai tevékenységek körére kell korlátozni, amelyeknél egy bizonyos nemhez tartozó munkavállaló alkalmazása szükséges azok természete vagy ellátásuk körülményei miatt, feltéve, hogy a kitűzött cél jogos, és megfelel az arányosság elvének.

⁽¹⁾ C-262/88: Barber kontra Guardian Royal Exchange Assurance Group (EBHT 1990., I-1889. o.).

⁽²⁾ C-7/93: Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds kontra G. A. Beune (EBHT 1994., I-4471. o.).

⁽³⁾ C-351/00: Pirkko Niemi (EBHT 2002., I-7007. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Közösséget létrehozó szerződés (1992) 141. cikkére vonatkozó 17. jegyzőkönyv.

- (20) Ez az irányelv nem érinti az egyesülési szabadságot, ideértve a személyeknek azt a jogát, hogy érdekeik védelme céljából szakszervezeteket alakítsanak, illetve azokhoz csatlakozhassanak. A Szerződés 141. cikkének (4) bekezdése értelmében hozott intézkedések kiterjedhetnek olyan egyesületek vagy szövetségek tagságára, illetve tevékenységük folytatására, amelyek fő célkitűzése a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének előmozdítása a gyakorlatban.
- (21) A megkülönböztetés tilalma nem sértheti az egyik nemhez tartozó személyek csoportja által elszenvedett hátrányok megakadályozását vagy kompenzálását célzó intézkedések fenntartását vagy meghozatalát. Az ilyen intézkedések megengedhetik az egyik nemhez tartozó személyek szervezeteinek alapítását és működését, amelyek fő célja e személyek különleges igényeinek a támogatása és a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítása.
- (22) A Szerződés 141. cikkének (4) bekezdésével összhangban, a munkafeltételek terén a férfiak és nők közötti teljes egyenlőség tényleges biztosítása céljából az egyenlő bánásmód elve nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy meghatározott előnyöket nyújtó intézkedéseket fenntartsanak vagy elfogadjanak annak érdekében, hogy az alulreprezentált nem számára a szakmai tevékenység folytatását megkönnyítsék, vagy hogy a szakmai előmenetelükben őket érő hátrányokat megakadályozzák vagy kiegyenlítsék. A jelenlegi helyzet ismeretében és az Amszterdami Szerződés 28. nyilatkozatát szem előtt tartva a tagállamoknak mindenekelőtt arra kell törekedniük, hogy javítsák a nők helyzetét a munka világában.
- (23) A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján egyértelmű, hogy a nőkkel szembeni hátrányos bánásmód, a terhességgel vagy anyasággal kapcsolatban, nemi alapon történő közvetlen megkülönböztetésnek minősül. Ezen irányelvnek ezért kifejezetten ki kell terjednie az ilyen bánásmódra.
- (24) A Bíróság, az egyenlő bánásmód elvének értelmében következetesen elismerte a nők terhesség és anyaság alatti fizikai állapota védelmének jogosságát, valamint a nemek közötti érdemi egyenlőség elérésének eszközéül szolgáló anyaságvédelmi intézkedések bevezetését. Ez az irányelv ezért nem érinti a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelvet⁽¹⁾. Ez az irányelv nem érinti továbbá az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött keretmegállapodásról szóló, 1996. június 3-i 96/34/EK tanácsi irányelvet⁽²⁾.
- (25) Az egyértelműség végett helyénvaló rendelkezéseket hozni a szülési szabadságon lévő nők munkához való jogának védelme érdekében, különösen azt a jogukat érintően, hogy ugyanabba vagy hasonló állásba térjenek vissza, a szülési szabadság lejártá után ne kerüljenek hátrányos helyzetbe a munkaviszonyukra vonatkozó szabályok tekintetében, valamint hogy részesüljenek a munkakörülmények azon javulásából, amelyre távollétük során jogosultak lettek volna.
- (26) A Tanács és a Tanácsban ülésező foglalkoztatási és szociálpolitikai miniszterek 2000. június 29-i, a nőknek és férfiaknak a családi életben és a munka világában való kiegyensúlyozott részvételéről szóló állásfoglalásában⁽³⁾ a tagállamokat arra ösztönözték, hogy vegyék fontolóra annak vizsgálatát, hogy jogrendszereik mennyiben biztosítanak a dolgozó férfiaknak egyéni és nem átruházható apasági szabadságot, miközben fenntartják a foglalkoztatottsághoz fűződő jogaikat.
- (27) Ugyanilyen feltételekkel gyermek örökbefogadása esetén a tagállamok elismerhetnek egyéni és nem átruházható szabadságot férfiak és nők számára. Az apasági vagy örökbefogadási szabadsághoz való jog megadására vonatkozó döntés meghozatala, valamint a felmentésen és a munkába való visszatérésen kívül minden olyan feltétel meghatározása, amely ezen irányelv hatályán kívül esik, a tagállam hatáskörébe tartozik.
- (28) Az egyenlő bánásmód elvének eredményes megvalósításához elengedhetetlen, hogy a tagállamok megfelelő eljárásokat vezessenek be.
- (29) Az egyenlő bánásmód elvének eredményes megvalósítása szempontjából alapvető jelentőséggel bír, hogy megfelelő igazságügyi vagy közigazgatási eljárások álljanak rendelkezésre az ezen irányelv által előírt kötelezettségek betartatása érdekében.
- (30) A bizonyítási teherrel kapcsolatos szabályok elfogadása jelentős szerepet játszik annak biztosításában, hogy lehetőség nyíljon az egyenlő bánásmód elvének eredményes betartatására. A Bíróság határozata értelmében gondoskodni kell annak biztosításáról, hogy a bizonyítás az alperest terhelje, amennyiben a megkülönböztetés valószínűsíthető, kivéve olyan eljárások esetében, amelyekben a bíróság vagy az egyéb illetékes nemzeti hatóság feladata a tények feltárása. Lényeges azonban annak tisztázása, hogy a közvetlen vagy a közvetett megkülönböztetésre utaló tények értékelése a nemzeti jogszabályoknak vagy gyakorlatnak megfelelően továbbra is az illetékes nemzeti szerv feladata. Ezen túlmenően a tagállamok feladata az eljárás megfelelő szakaszában a felperes számára kedvezőbb bizonyítási szabályok bevezetése.
- (31) Az ezen irányelv által nyújtott védelem szintjének további fokozása érdekében az egyesületeket, szervezeteket és egyéb jogi személyeket fel kell jogosítani arra, hogy – amennyiben a tagállamok úgy határoznak – részt vehessenek az eljárásokban a panaszos nevében vagy érdekében, a képviselőre és védelemre vonatkozó eljárás nemzeti szabályainak sérelme nélkül.
- (32) Tekintettel a eredményes jogi védelemhez való jog alapvető természetére, helyénvaló annak biztosítása, hogy a munkavállalók továbbra is élvezzék ezt a védelmet, még abban az esetben is, ha az egyenlő bánásmód elvének állítólagos megsértésével járó munkakapcsolatuk véget ért.

(1) HL L 348., 1992.11.28., 1. o.

(2) HL L 145., 1996.6.19., 4. o. A 97/75/EK irányelvel (HL L 10., 1998.1.16., 24. o.) módosított irányelv.

(3) HL C 218., 2000.7.31., 5. o.

Az a munkavállaló, aki egy, az ezen irányelv szerint védelemben részesülő személyt véd, vagy érdekében bizonyítékot szolgáltat, ugyanerre a védelemre jogosult

- (33) A Bíróság – az eredményesség érdekében – egyértelműen megállapította, hogy az egyenlő bánásmód elvéből az következik, hogy a kártérítésnek valamennyi jogsértés esetén arányban kell állnia az elszenvedett kárral. Ezért helyénvaló, hogy ilyen jellegű kártérítés esetén kizárják bármely előzetes felső határ megállapítását, amennyiben a munkaadó bizonyítani tudja, hogy a pályázó ezen irányelv szerinti megkülönböztetés következtében csak azt a kárt szenvedte el, hogy pályázatát nem vették figyelembe.
- (34) Az egyenlő bánásmód elvének eredményes megvalósítását elősegítendő, a tagállamoknak támogatniuk kell a szociális partnerek közötti, valamint a hazai gyakorlat keretein belül, a nem kormányzati szervezetekkel folytatott párbeszédet.
- (35) A tagállamok hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat írhatnak elő arra az esetre, ha az ezen irányelv szerinti kötelezettségeket megsértik.
- (36) Mivel ezen irányelv céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében meghatározottak szerinti szubsidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben meghatározott arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (37) A férfiak és nők között a foglalkoztatás és munkavállalás terén eltérő bánásmód közötti különbség jobb megértése érdekében folytatni kell összehasonlítható statisztikai adatok nemek szerinti gyűjtését és elemzését, valamint azoknak a megfelelő szinten történő hozzáférhetővé tételét.
- (38) A férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód foglalkoztatási és munkavállalási kérdésekben nem korlátozódhat jogalkotói intézkedésekre. Ehelyett az Európai Uniónak és a tagállamoknak – a köz- és a magánszféra szintjén az érintett felek lehető legnagyobb mértékű bevonásával – ösztönöznie kell a bérezés terén történő megkülönböztetés problémájával összefüggésben a lakossági tudatosság növelését és a lakossági szemléletmód megváltoztatását. Ebben a folyamatban fontos szerepet játszhat a szociális partnerek közötti párbeszéd.
- (39) Ezen irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére irányuló kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek tartalmán a korábbi irányelvekhez képest jelentős mértékben változtattak. A tartalmilag változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség az eddigi irányelvekből fakad.
- (40) Ez az irányelv nem sértheti az I. melléklet B. részében felsorolt irányelvek nemzeti jogba történő átültetésére és alkalmazására vonatkozó határidőkkel kapcsolatos tagállami kötelezettségeket.

- (41) A jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodás⁽¹⁾ 34. pontjával összhangban a tagállamokat ösztönzik arra, hogy – a maguk számára, illetve a Közösség érdekében – készítsenek táblázatokat, amelyekben a lehető legpontosabban bemutatják az ezen irányelv és az átültető intézkedések közötti megfelelést, és hogy e táblázatokat tegyék közzé.

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

I. CÍM

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Az irányelv célja

Ezen irányelv célja, hogy a foglalkoztatás és a munkavégzés területén biztosítsa az esélyegyenlőséget, valamint a férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének végrehajtását.

E célból az alábbiak vonatkozásában tartalmaz az egyenlő bánásmód elvének megvalósítására irányuló rendelkezéseket:

- az előmenetelt is magában foglaló munkavállalás és a szakképzés;
- a díjazást is magában foglaló munkafeltételek;
- foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek.

Az irányelv rendelkezéseket tartalmaz továbbá annak érdekében, hogy megfelelő eljárások megállapítása révén biztosítsa ezek megvalósításának fokozott eredményességét.

2. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) Ezen irányelv alkalmazásában:
- közvetlen megkülönböztetés: ha egy személlyel szemben neme miatt kevésbé kedvezően járnak el, mint ahogyan egy másik személlyel szemben hasonló helyzetben eljárnak, eljárta vagy eljárának;
 - közvetett megkülönböztetés: ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat az egyik nemhez tartozó személyeket a másik nemhez tartozó személyekhez képest hátrányosan érint, kivéve ha ez a rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá e cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek;
 - zaklatás: ha egy személy nemével kapcsolatos nemkívánatos magatartásra kerül sor olyan céllal vagy hatással, amely sérti az adott személy méltóságát, és amely megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy sértő környezetet teremt;

⁽¹⁾ HL C 321., 2003.12.31., 1. o.

- d) szexuális zaklatás: szexuális természetű, nemkívánatos magatartás minden formája, amely szóbeli, nem szavakkal történő vagy fizikai módon valósul meg, olyan céllal vagy hatással, amely sérti az adott személy méltóságát és különösen amennyiben megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszégyenítő vagy sértő környezetet teremt;
- e) díjazás: az a rendes alap- vagy minimálbér, illetve illetmény és minden egyéb olyan ellátás, amelyet a munkavállaló a munkáltatójától közvetlenül vagy közvetve, készpénzben vagy természetben a munkaviszonyára tekintettel kap;
- f) foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek: olyan, a férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló, 1978. december 19-i 79/7/EGK tanácsi irányelv⁽¹⁾ hatálya alá nem tartozó rendszerek, amelyek célja, hogy valamely vállalkozásban vagy vállalkozások csoportjában, gazdasági ágazatban vagy foglalkoztatási ágazatban vagy ilyen ágazatok csoportjában akár alkalmazottként, akár önálló vállalkozóként tevékenykedő munkavállalóknak olyan ellátásokat biztosítsanak, amelyek a törvény által szabályozott kötelező érvényű szociális biztonsági rendszerek által biztosított ellátásokat kívánják kiegészíteni vagy helyettesíteni, akár kötelező, akár választható az ilyen rendszerekben való tagság.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában a megkülönböztetés magában foglalja az alábbiakat:

- a) zaklatás és szexuális zaklatás, továbbá bármilyen kevésbé kedvező bánásmód, amelynek alapja, hogy egy adott személy visszautasítja, vagy tűri az ilyen magatartást;
- b) utasítás, amely egyes személyek nemi alapon történő megkülönböztetésére szólít fel;
- c) egy nő kevésbé kedvező bánásmódban részesítése terhességgel vagy szülési szabadsággal kapcsolatban – a 92/85/EGK irányelv értelmében.

3. cikk

Pozitív intézkedések

A Szerződés 141. cikkének (4) bekezdése értelmében a tagállamok fenntarthatnak vagy elfogadhatnak intézkedéseket annak érdekében, hogy a munka világában biztosítsák a férfiak és nők közötti gyakorlati teljes egyenlőséget.

⁽¹⁾ HL L 6., 1979.1.10., 24. o.

II. CÍM

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

1. FEJEZET

Egyenlő díjazás

4. cikk

A megkülönböztetés tilalma

Ugyanazért a munkáért vagy azonos értékűnek tekintett munkáért járó díjazás minden vonatkozásában és minden feltételében meg kell szüntetni a nemi alapon történő közvetlen és közvetett megkülönböztetést.

Különös tekintettel a díjazás meghatározásakor alkalmazott munkakör-besorolási rendszerekre, amelyek mind a férfiak, mind a nők számára azonos feltételeken nyugszanak, kizárva a nemi alapon történő megkülönböztetés minden formáját.

2. FEJEZET

Egyenlő bánásmód a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben

5. cikk

A megkülönböztetés tilalma

A 4. cikk sérelme nélkül, a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben semmilyen közvetlen vagy közvetett nemi alapon történő megkülönböztetés nem állhat fenn, különösen a következők tekintetében:

- a) az ilyen rendszerek alkalmazási területe és a belépés feltételei;
- b) a járulékfizetési kötelezettség és a járulékok kiszámítása;
- c) az ellátások kiszámítása, beleértve a házastárs és az eltartottak kiegészítő ellátásait, illetve az ellátásokra való jogosultság tartamára és fenntartására irányuló feltételek.

6. cikk

Személyi hatály

E fejezet hatálya alá tartoznak a foglalkoztatottak, beleértve az önálló vállalkozókat, továbbá azokat a személyeket, akiknek a tevékenységét betegség, anyaság, baleset vagy kényszerű munkanélküliség szakítja meg, valamint a munkát keresőket, továbbá a nyugdíjas és rokkant munkavállalók és az azok jogán jogosultak a nemzeti joggal és/vagy gyakorlattal összhangban.

7. cikk

Tárgyi hatály

- (1) E fejezet az alábbiakra vonatkozik:
- a) azokra a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekre, amelyek a következő kockázatok ellen nyújtanak védelmet:
- i. betegség;
 - ii. rokkantság;
 - iii. idős kor, beleértve a karkedvezményes nyugdíjat;
 - iv. munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések;
 - v. munkanélküliség;
- b) azokra a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekre, amelyek egyéb pénzbeli vagy természetbeli szociális ellátásokat, különösen a túlélő hozzátartozói ellátásokat és a családi támogatásokat biztosítják, ha az ilyen ellátások a munkáltató által a munkavállalónak a munkaviszonyára tekintettel fizetett díjazás részét képezik.

(2) E fejezet vonatkozik továbbá a munkavállalók egy adott csoportját – mint például a köztisztviselőket – érintő nyugdíj-rendszerekre, amennyiben a rendszer értelmében fizetendő juttatások kifizetését a munkavállaló állami munkáltatóval fennálló munkaviszonya indokolja. E tekintetben mindez nem érinti azt a tényt, hogy az ilyen rendszer egy általános törvényileg szabályozott rendszer részét képezi.

8. cikk

A tárgyi hatály alóli kivételek

- (1) E fejezet nem vonatkozik az alábbiakra:
- a) az önálló vállalkozók egyéni szerződéseire;
- b) az önálló vállalkozók kizárólag egy taggal rendelkező rendszereire;
- c) munkavállalók esetében azokra a biztosítási szerződésekre, amelyeknél a munkáltató nem szerződő fél;
- d) a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek tagjainak felkínált választási lehetőségekre, amelyek:
- i. kiegészítő ellátásokat;
 - ii. vagy az önálló vállalkozók részére a rendes ellátások folyósítása kezdő időpontjának a megválasztását, vagy különféle ellátások közötti választást biztosítanak;
- e) az olyan foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekre, amelyekben az ellátásokat a munkavállalók önkéntes hozzájárulásai fedezik.

(2) E fejezet nem tiltja meg a munkaadóknak, hogy azoknak a személyeknek, akik elérték azt a korhatárt, amely egy foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerben nyugdíjjogosultságot biztosít számukra, de még a jogszabályban meghatározott, az öregségi nyugdíjhoz szükséges korhatárt nem érték el, olyan nyugdíj-kiegészítést adjanak, amellyel ezek a személyek ugyanakkora vagy majdnem ugyanakkora ellátásban részesülnek, mint az ugyanabban a helyzetben lévő, ellenkező nemű személyek, akik már elérték a törvényes nyugdíjkorhatárt, mindaddig, amíg a kiegészítő ellátásban részesülő személyek el nem érik a törvényes nyugdíjkorhatárt.

9. cikk

Példák a megkülönböztetésre

(1) Az egyenlő bánásmód elvével ellentétes rendelkezések közé azok a rendelkezések tartoznak, amelyek akár közvetlenül, akár közvetetten a nemre tekintettel:

- a) meghatározzák azon személyek körét, akik valamely foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerben részt vehetnek;
- b) rögzítik a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerben való részvétel kötelező vagy választható jellegét;
- c) eltérően szabályozzák a rendszerbe történő belépés korhatárát vagy a munkaviszony, illetve a rendszerbeli tagság minimális, ellátásra jogosító időtartamát;
- d) eltérően szabályozzák – a h) és a j) pontban említettek kivételével – a járulékok visszatérítését abban az esetben, amikor a munkavállaló anélkül lép ki a rendszerből, hogy teljesítette volna azokat a feltételeket, amelyek számára később hosszú távú ellátásokat biztosítanak;
- e) különböző feltételeket szabnak az ellátások teljesítésére, vagy az ilyen ellátásokat valamelyik nemhez tartozó munkavállalókra korlátozzák;
- f) eltérő nyugdíjkorhatárokat állapítanak meg;
- g) felfüggesztik a jogosultságok fenntartását vagy teljesítését a szülési szabadság vagy egyéb, jogszabályban vagy megállapodásban biztosított, a munkáltató által fizetett, családi okokból igénybe vett szabadság idejére;
- h) eltérő mértékű ellátásokat állapítanak meg, kivéve, ha ezt biztosításmatematikai számítások szükségessé teszik, amelyek nemtől függően eltérnek a járulékalapú rendszerek esetén; a tőkefedezeti, ellátásalapú rendszerek esetében egyes összetevők egyenlőtlenek lehetnek, amennyiben az összegek egyenlőtlenége a rendszer finanszírozásának megvalósítása idején alkalmazott, nemektől függően eltérő biztosításmatematikai számításokból ered;

- i) eltérő mértékű munkavállalói járulékot állapítanak meg;
- j) eltérő mértékű munkáltatói járulékot állapítanak meg, kivéve:
- i. ha a járulékalapú rendszerekben az a cél, hogy a végleges ellátások összegét egyenlővé vagy megközelítően egyenlővé tegyék a két nem tekintetében;
 - ii. azokban a tőkefedezeti, ellátásalapú biztosítási rendszerekben, amelyekben a munkáltatói járuléka arra szolgál, hogy a megfelelő tőkét biztosítsák a meghatározott ellátások költségeinek fedezésére;
- k) eltérő szabályokat állapítanak meg vagy csak az egyik nemhez tartozó munkavállalókra nézve állapítanak meg szabályokat – a h) és a j) pontban említettek kivételével – a későbbi ellátásokra való jogosultság biztosítása vagy fenntartása tekintetében, amikor a munkavállaló kilép a rendszerből.
- (2) Ha az e fejezet hatálya alá tartozó ellátások megadásáról a rendszert irányító testületek saját jogkörükben döntenek, akkor a hozott döntéseknek meg kell felelniük az egyenlő bánásmód elvének.

10. cikk

Végrehajtás az önálló vállalkozók tekintetében

- (1) A tagállamok megteszik azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek biztosítják az önálló vállalkozók foglalkoztatási szociális biztonsági rendszereinek az egyenlő bánásmód elvével ellentétes rendelkezéseinek legkésőbb 1993. január 1-től kezdődő hatállyal történő felülvizsgálatát, illetve azon tagállamok esetében, amelyek csatlakozására ezen időpontot követően került sor, a 86/378/EGK irányelv területükön történő alkalmazásának időpontjától kezdődő hatállyal történő felülvizsgálatát.
- (2) Ez a fejezet nem korlátozza azt, hogy az önálló vállalkozók foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerében a rendszer felülvizsgálatát megelőző tagsági időszakra vonatkozó jogok és kötelezettségek továbbra is a rendszernek azon biztosítási időszakában érvényben lévő rendelkezéseinek hatálya alá tartozzanak.

11. cikk

Az önálló vállalkozók vonatkozásában az elhalasztás lehetősége

Az önálló vállalkozók foglalkoztatási biztosítási rendszereinek vonatkozásában a tagállamok elhalaszthatják az egyenlő bánásmód elvének kötelező alkalmazását, a következőkre tekintettel:

- a) az öregségi nyugdíjak nyújtásának szempontjából a nyugdíjkorhatár, illetve a nyugdíjkorhatárnak az egyéb ellátásokra vonatkozó esetleges következményei meghatározása:
- i. vagy addig az időpontig, amíg az ilyen egyenlőséget jogilag szabályozott rendszerekben meg nem valósítják;

- ii. vagy legkésőbb addig, amíg az ilyen egyenlőséget valamelyik irányelv elő nem írja;
- b) a túlélt hozzátartozói nyugellátások szempontjából mindaddig, amíg e tekintetben a közösségi jog elő nem írja az egyenlő bánásmód elvének a jogszabályban meghatározott szociális biztonsági rendszerekben történő alkalmazását;
- c) a 9. cikk (1) bekezdése i) pontjának alkalmazása a biztosításmatematikai számítások használatának vonatkozásában 1999. január 1-jéig, illetve azon tagállamok esetében, amelyek csatlakozására ezen időpontot követően került sor, a 86/378/EGK irányelv területükön történő alkalmazásának időpontjáig.

12. cikk

Visszaható hatály

(1) Minden, a munkavállalók tekintetében ezen fejezet végrehajtását célzó intézkedés rendelkezik valamennyi, foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben nyújtott ellátásról, amely az 1990. május 17-ét követő foglalkoztatási időszakból származik, és visszamenőleg érvényes addig az időpontig, nem érintve az olyan munkavállalókat vagy az azok jogán jogosultakat, akik ezen időpont előtt az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy azzal azonos hatályú igényt jelentettek be. A végrehajtási intézkedések visszamenőleg 1976. április 8-ig érvényesek és minden olyan ellátásról rendelkeznek, amely azt az időpontot követő szolgálati időből származik. Azon tagállamok esetében, amelyek 1976. április 8-a után és 1990. május 17-e előtt csatlakoztak a Közösséghez, azt az időpontot kell figyelembe venni, amikor a Szerződés 141. cikke a területükön hatályba lépett.

(2) Az (1) bekezdés második mondata nem akadályozza meg a nemzeti törvények hatálya alatt indítandó keresetek időbeli korlátozásairól szóló nemzeti szabályokra történő hivatkozást azokkal a munkavállalókkal vagy az általuk jogosultakkal szemben, akik 1990. május 17-e előtt az irányadó nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak, vagy azzal azonos hatályú igényt jelentettek be, feltéve, hogy azok nem kedvezőtlenebbek az ilyen keresetekre tekintettel a nemzeti jogon alapuló hasonló kereseteknél, és a gyakorlatban nem lehetetlenítik el a közösségi jog által biztosított jogok gyakorlását.

(3) Azon tagállamok esetében, amelyek 1990. május 17-e után csatlakoztak, és amelyek 1994. január 1-jén az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás szerződő felei voltak, az (1) bekezdés első mondatában szereplő 1990. május 17. időpont helyébe az 1994. január 1. időpont lép.

(4) Azon tagállamok esetében, amelyek 1990. május 17-e után csatlakoztak, az (1) és (2) bekezdésben szereplő 1990. május 17. időpont helyébe az az időpont lép, amelyen a Szerződés 141. cikke területükön hatályba lépett.

13. cikk

Rugalmas nyugdíjkorhatár

Abban az esetben, ha a rugalmas nyugdíjkorhatár megállapítását a férfiak és a nők azonos feltételek mellett kérhetik, akkor ez nem tekinthető ezzel a fejezettel összeférhetetlennek.

3. FEJEZET

Egyenlő bánásmód a munkavállalás, a szakképzés és előmenetel, valamint a munkafeltételek tekintetében

14. cikk

A megkülönböztetés tilalma

(1) Tilos minden nemi alapú közvetlen vagy közvetett megkülönböztetés a köz- vagy a magánszektorban, ideértve a közigazgatási intézményeket, a következők vonatkozásában:

- a) a nem önálló és az önálló keresőtevékenységhez, illetve a foglalkoztatáshoz való hozzáférés feltételei – beleértve a kiválasztás kritériumait és a munkaerő-toborzás feltételeit –, a tevékenység fajtájától és a szakmai hierarchiában elfoglalt helytől függetlenül, beleértve az előmenetelt;
- b) hozzájutás a pályaválasztási tanácsadás, a szakképzés, a szakmai továbbképzés és az átképzés, ideértve a szakmai gyakorlatot, minden típusához és szintjéhez;
- c) foglalkoztatási és munkafeltételek, ideértve az elbocsátásokat, valamint a Szerződés 141. cikkében előírt díjazást;
- d) tagság és részvétel munkaadói vagy munkavállalói szervezetben, illetve olyan szervezetben, amelynek tagjai egy bizonyos szakmát képviselnek, ideértve az ilyen szervezetek nyújtotta előnyöket.

(2) A tagállamok, a munkavállalással kapcsolatban, beleértve az ahhoz vezető képzést is, rendelkezhetnek úgy, hogy a nemmel kapcsolatos jellemzőkön alapuló, bánásmódban megnyilvánuló különbség nem jelent megkülönböztetést azokban az esetekben, amikor az érintett szakmai tevékenység természete vagy azon körülmények természete miatt, amelyek között ezen tevékenységet végzik, az ilyen jellemzők valódi és döntő szakmai követelményt elégítenek ki, feltéve, hogy annak célkitűzése jogos és a követelmény arányos.

15. cikk

Visszatérés szülési szabadságról

A szülési szabadságon lévő nő jogosult arra, hogy a szülési szabadság lejárta után visszatérjen munkahelyére vagy egy azzal azonos munkakörbe olyan feltételek mellett, amelyek számára nem kevésbé kedvezőtlenek, valamint hogy minden, a munkafeltételekben bekövetkezett javulás, amelyre távolléte alatt jogosult lett volna, rá is vonatkozzon.

16. cikk

Apasági és örökbefogadási szabadság

Ezen irányelv nem érinti a tagállamok arra vonatkozó jogát, hogy eltérő jogokat ismerjenek el az apasági és/vagy az örökbefogadási szabadsághoz. Az ezeket a jogokat elismerő tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy megvédjék a munkavállaló férfiakat és nőket a jogok gyakorlása miatti elbocsátástól, továbbá biztosítják, hogy az említett szabadságokat

követően ezek a személyek jogosultak legyenek arra, hogy visszatérjenek munkahelyükre vagy egy azzal azonos munkakörbe olyan feltételek mellett, amelyek számukra nem kevésbé kedvezőtlenek, valamint hogy minden, a munkafeltételekben bekövetkezett javulás, amelyre távollétük alatt jogosultak lettek volna, rájuk is vonatkozzon.

III. CÍM

HORIZONTÁLIS RENDELKEZÉSEK

1. FEJEZET

Jogorvoslat és jogérvényesítés

1. Szakasz

Jogorvoslat

17. cikk

Jogvédelem

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden személy, aki úgy ítéli meg, hogy az egyenlő bánásmód elvének be nem tartása miatt őt sérelem érte, miután az esetleges jogorvoslati lehetőségeket – a tagállamok által szükségesnek vélt esetben akár egyeztető eljárás útján is – más illetékes hatóságoknál már kimerítette, az ebből az irányelvből eredő igényeit bírósági úton érvényesíthesse annak a viszonyoknak a megszűnte után is, amelyben a megkülönböztetés állítólagosan történt.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy azok az egyesületek, szervezetek vagy egyéb személyek, amelyeknek a nemzeti jog által szabályozott kritériumokkal összhangban törvényes érdekükben áll az ezen irányelvben előírt rendelkezések betartásának biztosítása, a sértett személy nevében vagy támogatójaként, annak beleegyezésével, az ebből az irányelvből eredő kötelezettségek teljesítéséért folytatott bírósági és/vagy közigazgatási eljárásban részt vehessenek.

(3) Az (1) és (2) bekezdés nem érinti az egyenlő bánásmód elvére vonatkozó keresetek határidejével kapcsolatos nemzeti szabályokat.

18. cikk

Kártérítés vagy jóvátétel

A tagállamok nemzeti jogrendszerük keretében meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyekkel valódi és eredményes kártérítés, illetve jóvátétel biztosítható – a tagállamok jogszabályai alapján – a nemi alapon történő megkülönböztetést elszenvedő személy részére az őt ért veszteségért és kárért; ezen intézkedések visszatartó erejűek és arányosak az elszenvedett kárral. Az ilyen kártérítést vagy jóvátételt nem lehet felső határ megszabásával korlátozni, kivéve azokat az eseteket, amikor a munkaadó bizonyítani tudja, hogy a pályázó ezen irányelv szerinti megkülönböztetés következtében csak azt a kárt szenvedte el, hogy pályázatát nem vették figyelembe.

2. Szakasz

A bizonyítási teher

19. cikk

A bizonyítási teher

(1) A tagállamok, nemzeti bírósági rendszerükkel összhangban, megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy az alperes legyen köteles azt bizonyítani, hogy az egyenlő bánásmód elvét nem sértették meg, amennyiben valaki úgy ítéli meg, hogy az egyenlő bánásmód elve alkalmazásának elmulasztása miatt sérelmet szenvedett és bíróság vagy más illetékes hatóság előtt olyan tényekre hivatkozik, amelyekből közvetlen vagy közvetett megkülönböztetésre lehet következtetni.

(2) Az (1) bekezdés nem érinti a tagállamok azon jogát, hogy a felperes számára kedvezőbb bizonyítási szabályokat vezessenek be.

(3) A tagállamok az (1) bekezdést nem alkalmazzák azon eljárásokra, amelyekben a bíróság vagy az illetékes hatóság feladata a bizonyítékok feltárása.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdést kell alkalmazni továbbá:

- a) a Szerződés 141. cikkében és, amennyiben a nemi alapon történő megkülönböztetés áll fenn, a 92/85/EGK és a 96/34/EK irányelvekben említett esetekben;
- b) mind az állami, mind a magánszektorban bármely polgári vagy közigazgatási eljárás keretében, amely a nemzeti jog értelmében jogorvoslati lehetőséget kínál az a) pontban említett intézkedések alapján, az önkéntes alapon történő vagy a nemzeti jogban szabályozott peren kívüli eljárások kivételével.

(5) Ez a cikk nem vonatkozik a büntető eljárásokra, kivéve akkor, ha a tagállamok másként rendelkeznek.

2. FEJEZET

Az egyenlő bánásmód előmozdítása – párbeszéd

20. cikk

Az egyenlőséggel foglalkozó testületek

(1) A tagállamok olyan testületet vagy testületeket jelölnek ki, valamint megteszik a szükséges intézkedéseket, amely testületek minden személy számára elősegítik, elemzik, ellenőrzik és támogatják az egyenlő, nemi megkülönböztetéstől mentes bánásmódot. Ezek a testületek az emberi jogok védelméért vagy az egyén jogainak védelméért nemzeti szinten felelős intézmények részét képezhetik.

(2) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy ezeknek a testületeknek a hatásköre a következőket foglalja magában:

- a) az áldozatok és a 17. cikk (2) bekezdésében említett egyesületek, szervezetek vagy más jogi személyek jogainak sérelme nélkül önálló segítség nyújtása a megkülönböztetés áldozatainak a megkülönböztetés miatti panaszaik érvényesítése során;

b) független vizsgálatokat folytatása a megkülönböztetés tárgyában;

c) független jelentések közzététele, és javaslatok tétele bármely kérdésben, amely összefügg az ilyen megkülönböztetéssel;

d) a rendelkezésre álló információk cseréje a megfelelő szinten a kapcsolódó európai szervekkel, mint például a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetével.

21. cikk

Szociális párbeszéd

(1) A tagállamok a nemzeti hagyományaikkal és gyakorlattal összhangban megfelelő intézkedéseket tesznek a szociális partnerek közötti társadalmi párbeszéd elősegítésére abból a célból, hogy ösztönözzék az egyenlő bánásmód megvalósítását többek között a munkahellyel, a munkavállalással, a szakképzéssel és az előmenetellel kapcsolatos gyakorlatok nyomon követése, valamint a kollektív szerződések és a magatartási kódexek nyomon követése, továbbá a kutatás, valamint tapasztalatcsere és a legjobb gyakorlatok cseréje révén.

(2) Nemzeti hagyományaik és a gyakorlat tiszteletben tartásával, a tagállamok a szociális partnereket azok autonómiájának sérelme nélkül arra ösztönzik, hogy támogassák a férfiak és nők közötti egyenlőséget, segítsék elő a munka és a magánélet összeegyeztetésének megkönnyítését célzó rugalmas munkaügyi szabályozásokat, és megfelelő szinten olyan megállapodásokat kössenek, amelyek az 1. cikkben említett és a kollektív tárgyalások körébe eső területeken megkülönböztetésellenes szabályokat állapítanak meg. Ezek a megállapodások tiszteletben tartják ezen irányelv rendelkezéseit, illetve a vonatkozó nemzeti végrehajtási intézkedéseket.

(3) A tagállamok a nemzeti jogszabályokkal, a kollektív szerződésekkel vagy gyakorlattal összhangban arra ösztönzik a munkaadókat, hogy tervezett és szisztematikus módon segítsék elő a férfiakkal és nőekkel való egyenlő bánásmódot a munkahelyen, a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel terén.

(4) Ebből a célból a munkaadókat ösztönzik arra, hogy rendszeres időközönként megfelelő módon tájékoztassák a munkavállalókat és/vagy azok képviselőit a vállalkozáson belül, a férfiakkal és nőekkel való egyenlő bánásmódról.

Ez a tájékoztatás tartalmazhat egy áttekintést a szervezet különböző szintjein foglalkoztatott férfiak és nők arányáról, díjazásukról és annak különbségeiről, valamint vonatkozhat a munkavállalók képviselőivel együttműködésben történő, a helyzet javítását szolgáló lehetséges intézkedésekre.

22. cikk

Párbeszéd a nem kormányzati szervezetekkel

A tagállamok ösztönzik a párbeszédet a megfelelő nem kormányzati szervezetekkel, amelyeknek, a nemzeti jogrendszerrel és gyakorlattal összhangban jogos érdekében áll hozzá-

járulni a nemi alapon történő megkülönböztetés elleni küzdelemhez az egyenlő bánásmód elvének előmozdítása céljából.

3. FEJEZET

Általános horizontális rendelkezések

23. cikk

Megfelelés

A tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy:

- a) az egyenlő bánásmód elvével ellentétes minden törvényt, rendeletet vagy közigazgatási rendelkezést hatályon kívül helyezzenek;
- b) az egyenlő bánásmód elvével ellentétes rendelkezéseket, amelyek egyéni vagy kollektív szerződésekben, illetve megállapodásokban, vállalkozások belső szabályzataiban, a szabadfoglalkozásúakra, valamint a munkavállalói és munkaadói szervezetekre vonatkozó szabályokban vagy bármely egyéb intézkedésben szerepelnek, semmissé nyilvánítsanak vagy nyilváníthatassanak, illetve módosíthatassanak;
- c) az ilyen rendelkezéseket tartalmazó foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerek közigazgatási határozatokkal ne legyenek jóváhagyhatók vagy általánosan kötelező érvényűnek nyilváníthatók.

24. cikk

Viktimizáció

A tagállamok, a nemzeti jogrendszerükön belül, meghozzák a szükséges intézkedéseket azoknak az alkalmazottaknak a védelmében, ideértve a nemzeti jogszabályok és/vagy gyakorlat által előírt munkavállalói képviselőket, akiket az egyenlő bánásmód elvének betartása érdekében a vállalkozáson belül tett panasz vagy egyéb jogi eljárás megindítása miatt a munkáltató elbocsát, vagy egyéb hátrányos bánásmódban részesít.

25. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az ennek az irányelvnek megfelelően elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést, hogy biztosítsák ezek alkalmazását. A szankcióknak, amelyek az áldozat számára fizetendő kártérítést is magukban foglalhatják, hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük. A tagállamok legkésőbb 2005. október 5-ig értesítik ezekről a rendelkezésekről a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást.

26. cikk

A megkülönböztetés megelőzése

A tagállamok – a nemzeti joggal, a kollektív szerződésekkel vagy gyakorlattal összhangban – ösztönzik a munkaadókat és a szakképzésért felelős személyeket, hogy hozzák meg azokat az eredményes intézkedéseket, amelyek megelőzik a munkahelyen, a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel területén előforduló nemi alapon történő megkülönböztetés valamennyi formáját, különösen a zaklatást és szexuális zaklatást.

27. cikk

Minimumkövetelmények

(1) A tagállamok bevezethetnek, vagy fenntarthatnak olyan rendelkezéseket, amelyek kedvezőbbek az egyenlő bánásmód elvének védelme szempontjából, mint azok, amelyeket ez az irányelv állapít meg.

(2) Ezen irányelv végrehajtása nem jelentheti a munkavállalóknak nyújtott védelem szintjének csökkentését az irányelv által szabályozott területeken, a tagállamok azon jogának sérelme nélkül, hogy a bekövetkezett változásokhoz igazodjanak, olyan törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések bevezetésével, amelyek különböznek az irányelv bevezetésekor hatályban lévőktől, feltéve, hogy ezen irányelv rendelkezéseinek megfelelnek.

28. cikk

Kapcsolat a közösségi és nemzeti rendelkezésekkel

(1) Ez az irányelv nem érinti a nők védelméről szóló rendelkezéseket, különös tekintettel a terhességre és az anyaságra.

(2) Ez az irányelv nem érinti a 96/34/EK irányelv és a 92/85/EGK irányelv rendelkezéseit.

29. cikk

A nemek közötti esélyegyenlőség elvének általános érvényesítése

A tagállamok ténylegesen figyelembe veszik a férfiak és nők közötti egyenlőség célkitűzését az ezen irányelvben említett területekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések, politikák és tevékenységek kialakítása és végrehajtása során.

30. cikk

Az információk terjesztése

A tagállamok gondoskodnak arról, hogy azokról az intézkedésekről, amelyeket ezen irányelv értelmében hoznak, valamint a már hatályban lévő intézkedésekről, az érintett személyeket minden erre alkalmas módon – adott esetben a munkahelyen – tájékoztassák.

IV. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

31. cikk

Jelentéstétel

(1) A tagállamok 2011. február 15-ig közlik a Bizottsággal azokat az információkat, amelyekre szüksége van ahhoz, hogy jelentést állítson össze ezen irányelv alkalmazásáról az Európai Parlament és a Tanács számára.

(2) Az (1) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok négyévente közlik a Bizottsággal azokat a rendelkezéseket, amelyeket a Szerződés 141. cikkének (4) bekezdése értelmében fogadnak el, valamint jelentést tesznek ezekről az intézkedésekről és végrehajtásukról. Az információk alapján a Bizottság négyévente elfogad, és közzétesz egy jelentést, amely összehasonlító értékelést nyújt az intézkedésekről az Amszterdami Szerződés záróokmányához csatolt 28. nyilatkozat fényében.

(3) A tagállamok felülvizsgálják a 14. cikk (2) bekezdésében említett szakmai tevékenységeket, és a társadalmi fejlődés tükrében döntenek arról, hogy indokolt-e a kivételek további fenntartása. A vizsgálat eredményeiről időszakosan, de legalább nyolcévenként tájékoztatják a Bizottságot.

32. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság legkésőbb 2013. február 15-ig felülvizsgálja ezen irányelv működését, és adott esetben javaslatot tesz a szükséges módosításokra.

33. cikk

Végrehajtás

A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezen irányelvnek legkésőbb 2008. augusztus 15-ig megfeleljenek, vagy gondoskodnak arról, hogy a szociális partnerek ezen időpontig megállapodás útján bevezessék a szükséges rendelkezéseket. Amennyiben különös nehézségek figyelembevételéhez szükséges, a tagállamoknak legfeljebb egy további év áll rendelkezésükre ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. A tagállamok meghozzák azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek annak érdekében, hogy biztosíthassák az ezen irányelv betartatása révén megvalósuló eredményeket. E rendelkezések szövegét haladéktalanul eljuttatják a Bizottsághoz.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben egy olyan nyilatkozatot is fel kell tüntetniük, amely szerint a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelvekre való hivatkozásait az ezen irányelvre történő hivatkozásokként kell értelmezni. A tagállamok megállapítják, milyen módon kell a hivatkozást megtenni, és hogyan kell a nyilatkozatot megfogalmazni.

Az ezen irányelvnek a nemzeti jogba történő átültetésére irányuló kötelezettség csak azokat a rendelkezéseket érinti, amelyek tartalmán a korábbi irányelvekhez képest jelentős mértékben változtattak. A tartalmilag változatlan rendelkezések átültetésére vonatkozó kötelezettség az eddigi irányelvekből adódik.

A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguk azon főbb előírásait, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

34. cikk

Hatályon kívül helyezés

(1) 2009. augusztus 15-i hatállyal a 75/117/EGK, a 76/207/EGK, a 86/378/EGK és a 97/80/EK irányelv hatályát veszti, a tagállamok nemzeti jogukba való átültetésre, valamint az I. melléklet B. részében meghatározott irányelvek alkalmazására vonatkozó határidőkkel kapcsolatos kötelezettségeinek sérelme nélkül.

(2) A hatályon kívül helyezett irányelvekre való hivatkozást úgy kell értelmezni, mint erre az irányelvre történő hivatkozást a II. mellékletben szereplő megfelelői táblázatnak megfelelően.

35. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

36. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban, 2006. július 5-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

J. BORRELL FONTELLES

a Tanács részéről

az elnök

P. LEHTOMÄKI

I. MELLÉKLET

A. RÉSZ

A hatályukat veszített irányelvek és azok egymást követő módosításai

a Tanács 75/117/EGK irányelve	HL L 45., 1975.2.19., 19. o.
a Tanács 76/207/EGK irányelve	HL L 39., 1976.2.14., 40. o.
az Európai Parlament és a Tanács 2002/73/EK irányelve	HL L 269., 2002.10.5., 15. o.
a Tanács 86/378/EGK irányelve	HL L 225., 1986.8.12., 40. o.
a Tanács 96/97/EK irányelve	HL L 46., 1997.2.17., 20. o.
a Tanács 97/80/EK irányelve	HL L 14., 1998.1.20., 6. o.
a Tanács 98/52/EK irányelve	HL L 205., 1998.7.22., 66. o.

B. RÉSZ

A nemzeti jogba történő átültetésre és az alkalmazásra vonatkozó határidők felsorolása

(hivatkozás a 34. cikk (1) bekezdésében)

Irányelv	Átültetés határideje	Alkalmazás időpontja
75/117/EGK irányelv	1976. február 19.	
76/207/EGK irányelv	1978. augusztus 14.	
86/378/EGK irányelv	1993. január 1.	
96/97/EK irányelv	1997. július 1.	1990. május 17. a munkavállalók vonatkozásában, kivéve azokat a munkavállalókat vagy az azok jogán jogosultakat, akik ezen időpont előtt a nemzeti jog szerint bírósági eljárást indítottak vagy azzal azonos hatályú igényt jelentettek be. A 86/378/EGK irányelv 8. cikkében meghatározott időpont, legkésőbb 1993. január 1. A 86/378/EGK irányelv 6. cikke (1) bekezdése i. pontjának első francia bekezdésében meghatározott időpont, legkésőbb 1999. január 1.
97/80/EK irányelv	2001. január 1.	Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága esetében 2001. július 22.
98/52/EK irányelv	2001. július 22.	
2002/73/EK irányelv	2005. október 5.	

II. MELLÉKLET

Megfelelési táblázat

75/117/EGK irányelv	76/207/EGK irányelv	86/378/EGK irányelv	97/80/EK irányelv	Ezen irányelv
—	1. cikk (1) bekezdés	1. cikk	1. cikk	1. cikk
—	1. cikk (2) bekezdés	—	—	—
—	2. cikk (2) bekezdés, első francia bekezdés	—	—	2. cikk (1) bekezdés a) pont
—	2. cikk (2) bekezdés, második francia bekezdés	—	2. cikk (2) bekezdés	2. cikk (1) bekezdés b) pont
—	2. cikk (2) bekezdés, harmadik és negyedik francia bekezdés	—	—	2. cikk (1) bekezdés c) és d) pont
—	—	—	—	2. cikk (1) bekezdés e) pont
—	—	2. cikk (1) bekezdés	—	2. cikk (1) bekezdés f) pont
—	2. cikk (3) és (4) bekezdés és 2. cikk (7) bekezdés, harmadik albekezdés	—	—	2. cikk (2) bekezdés
—	2. cikk (8) bekezdés	—	—	3. cikk
1. cikk	—	—	—	4. cikk
—	—	5. cikk (1) bekezdés	—	5. cikk
—	—	3. cikk	—	6. cikk
—	—	4. cikk	—	7. cikk (1) bekezdés
—	—	—	—	7. cikk (2) bekezdés
—	—	2. cikk (2) bekezdés	—	8. cikk (1) bekezdés
—	—	2. cikk (3) bekezdés	—	8. cikk (2) bekezdés
—	—	6. cikk	—	9. cikk
—	—	8. cikk	—	10. cikk
—	—	9. cikk	—	11. cikk
—	—	a 96/97/EK irányelv 2. cikke	—	12. cikk
—	—	9a. cikk	—	13. cikk
—	2. cikk (1) bekezdés és 3. cikk (1) bekezdés	—	2. cikk (1) bekezdés	14. cikk (1) bekezdés
—	2. cikk (6) bekezdés	—	—	14. cikk (2) bekezdés
—	2. cikk (7) bekezdés, második albekezdés	—	—	15. cikk
—	2. cikk (7) bekezdés, negyedik albekezdés, második és harmadik mondat	—	—	16. cikk
2. cikk	6. cikk (1) bekezdés	10. cikk	—	17. cikk (1) bekezdés
—	6. cikk (3) bekezdés	—	—	17. cikk (2) bekezdés
—	6. cikk (4) bekezdés	—	—	17. cikk (3) bekezdés

75/117/EGK irányelv	76/207/EGK irányelv	86/378/EGK irányelv	97/80/EK irányelv	Ezen irányelv
—	6. cikk (2) bekezdés	—	—	18. cikk
—	—	—	3. és 4. cikk	19. cikk
—	8a. cikk	—	—	20. cikk
—	8b. cikk	—	—	21. cikk
—	8c. cikk	—	—	22. cikk
3. és 6. cikk	3. cikk (2) bekezdés a) pont	—	—	23. cikk a) pont
4. cikk	3. cikk (2) bekezdés b) pont	7. cikk a) pont	—	23. cikk b) pont
—	—	7. cikk b) pont	—	23. cikk c) pont
5. cikk	7. cikk	11. cikk	—	24. cikk
6. cikk	—	—	—	—
—	8d. cikk	—	—	25. cikk
—	2. cikk (5) bekezdés	—	—	26. cikk
—	8e. cikk (1) bekezdés	—	4. cikk (2) bekezdés	27. cikk (1) bekezdés
—	8e. cikk (2) bekezdés	—	6. cikk	27. cikk (2) bekezdés
—	2. cikk (7) bekezdés, első albekezdés	5. cikk (2) bekezdés	—	28. cikk (1) bekezdés
—	2. cikk (7) bekezdés, negyedik albekezdés, első mondat	—	—	28. cikk (2) bekezdés
—	1 cikk (1a) bekezdés	—	—	29. cikk
7. cikk	8. cikk	—	5. cikk	30. cikk
9. cikk	10. cikk	12. cikk (2) bekezdés	7. cikk negyedik albekezdés	31. cikk (1) és (2) bekezdés
—	9. cikk (2) bekezdés	—	—	31. cikk (3) bekezdés
—	—	—	—	32. cikk
8. cikk	9. cikk (1) bekezdés, első albekezdés és 9. cikk (2) és (3) bekezdés	12. cikk (1) bekezdés	7. cikk első, második és harmadik albe- kezdés	33. cikk
—	9. cikk (1) bekezdés, második albekezdés	—	—	—
—	—	—	—	34. cikk
—	—	—	—	35. cikk
—	—	—	—	36. cikk
—	—	Melléklet	—	—